

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG
KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG

1026 Budapest, Riadó u. 5.

Tel.: 06-1/882-8594

Elektronikus kapcsolattartás: kozbeszerzes.hu

Iktatószám: D.48/17/2022.

A tanács tagjai: Dr. Hodnik Ákos közbeszerzési biztos, az eljáró tanács elnöke, Söpkéz Gusztávné közbeszerzési biztos, Dr. Szvetnik Ágnes közbeszerzési biztos

A kérelmező: Prizma FM Services Kft.
(Péteri, Bereki u. 30.)
A kérelmező képviselője: Dr. Tapasztó Magdolna
felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó

Az ajánlatkérő: VOLÁNBUSZ Közlekedési Zrt.
(Budapest, Üllői út 131.)
Az ajánlatkérő képviselője: Dr. Panász István
felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó

A közbeszerzés tárgya, értéke: „Létesítmények, autóbuszok takarítása, fertőtlenítése” – 2. rész (EKR001365672021), 2.345.939.440.- Ft

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) a Közbeszerzési Hatóság nevében meghozta az alábbi

H A T Á R O Z A T – o t.

A Döntőbizottság az első kérelmi elem vonatkozásában a jogorvoslati eljárást megszünteti.

A Döntőbizottság a jogorvoslati kérelem második és harmadik kérelmi elemét elutasítja.

A Döntőbizottság felhívja a Közbeszerzési Hatóság Titkárságát, hogy a határozat megküldésétől számított 8 napon belül utaljon vissza 3.909.899.-Ft, azaz hárommillió-kilencszázkilencezer-nyolcszázkilencvenkilenc forint igazgatási szolgáltatási díjat a kérelmező részére.

A jogorvoslati eljárás során felmerült költségeiket az ügyfelek maguk viselik.

A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozat jogorvoslati eljárást megszüntető rendelkezése ellen a határozat kézbesítésétől számított nyolc napon belül közigazgatási perben kereseti kérelem terjeszthető elő. A határozat érdemi része ellen a Fővárosi Törvényszék előtt közigazgatási per indítható annak kézbesítésétől számított tizenöt napon belül. A keresetlevelet Fővárosi Törvényszékhez címezve, de kizárólag a Döntőbizottsághoz kell elektronikus úton benyújtani. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására/közigazgatási cselekmény hatályosulására nincs halasztó hatálya.

I N D O K O L Á S

A jogorvoslat alapjául szolgáló tényállás

1. Az ajánlatkérő a bevezető részben megjelölt szolgáltatás megrendelése tárgyában a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) Második része szerinti nyílt közbeszerzési eljárást indított a 2021. december 28. napján feladott eljárást megindító hirdetményvel. Az ajánlati felhívás (a továbbiakban: felhívás) az Európai Unió Hivatalos Lapjában (TED) 2021/S 255-676546 számon szerepel, a Közbeszerzési Értesítő 2022/1. számában KÉ-24890/2021 iktatószámon került közzétételre 2022. január 3. napján. A felhívás tárgya „Létesítmények, autóbuszok takarítása, fertőtlenítése”, amely két részből áll: Takarítás, fertőtlenítés – 1. rész (a teljesítés fő helyszíne: Bács-Kiskun, Baranya, Békés, Csongrád-Csanád, Fejér, Győr-Moson-Sopron, Komárom-Esztergom, Somogy, Tolna, Vas, Veszprém, Zala megyék) és Takarítás, fertőtlenítés – 2. rész (a teljesítés fő helyszíne: Borsod-Abaúj-Zemplén, Budapest, Hajdú-Bihar, Heves, Nógrád, Jász-Nagykun-Szolnok, Pest, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyék). A közbeszerzés az ajánlatkérő nyilatkozata alapján saját pénzügyi forrásból valósul meg.

2. A felhívás – jelen jogorvoslati eljárás szempontjából – releváns részei:

„II.2.4) A közbeszerzés ismertetése:

A VOLÁNBUSZ Zrt. üzemeltetésében álló létesítmények takarítási feladatainak ellátása, valamint az üzemeltetésében álló autóbuszok belső takarítási és fertőtlenítési feladatainak ellátása - 2. rész

A szerződés keretösszege: nettó 1.804.568.800,- Ft, amelyre Ajánlatkérőnek lehívási kötelezettsége van.

A szolgáltatás mennyisége: A feltüntetett adatok tájékoztató jellegűek.

Összesen 64 településen, 117 helyszínen található létesítmények, továbbá Budapesten 62 db megállóhely területén (összterület: 803.813 m²):

I. Utasforgalmi területek (263.872 m²) - takarítási gyakoriság nincs meghatározva, az utasforgalmi területeknek az utasforgalom előtt megnyitott teljes időszakban meg kell felelniük a műszaki leírásban szereplő tisztasági alapelveknek, követelményeknek

1. Utasforgalmi belső terület, kivéve vizesblokk (14.600 m²)

2. Utasforgalmi belső terület, vizesblokk (194 m²)

3. Utasforgalmi külső burkolt terület takarítása, a téli időszakban hó- és síkosságmentesítéssel (196.403 m²)

4. Utasforgalmi park és zöldterület (36.078 m²)

5. Utasforgalmi külső burkolt területen a téli időszakban hó- és síkosságmentesítése (takarítás nélkül) (16.597 m²)

II. Üzemi területek (539.941 m²) - takarítási gyakoriság meghatározását a műszaki leírás tartalmazza

6. Üzemi belső iroda terület (19.669 m²)

7. Üzemi szociális helyiségek, vizesblokk (7.525 m²)

8. Műhelyek, raktárak, porta, közlekedők (12.844 m²)

9. Üzemi külső burkolt terület takarítása, a téli időszakban hó- és síkosságmentesítéssel (269.438 m²)

10. Üzemi park és zöldterület (123.114 m²)

11. Üzemi külső burkolt területen a téli időszakban hó- és síkosságmentesítése (takarítás nélkül) (107.351 m²)

III. Rendkívüli takarítás, egyedi esetek

A. Rendkívüli takarítás (10.000 m²)

B. Rendkívüli nagytakarítás (7.000 m²)
 C. Fertőtlenítő, pandémiás takarítás (10.000 m²)
 D. Gépi légfertőtlenítés (24.000 m²)
 E. Deponált hó szállítása (50 m³)
 IV. Autóbuszok: Összesen: 27 településen, 28 helyszínen található (éves mennyiségek)
 Alaptakarítás szóló autóbusz: 29.904 db
 Alaptakarítás csuklós autóbusz: 14.844 db
 Közepetakarítás szóló autóbusz: 4.704 db
 Közepetakarítás csuklós autóbusz: 948 db
 Nagytakarítás szóló autóbusz: 1.500 db
 Nagytakarítás csuklós autóbusz: 432 db
 Kárpittisztítás szóló autóbusz: 1.476 db
 Kárpittisztítás csuklós autóbusz: 420 db
 Fügönymosás: 7.236 kg
 Gépi légfertőtlenítés szóló autóbusz: 1.500 db
 Gépi légfertőtlenítés csuklós autóbusz: 432 db
 Rovarirtás szóló autóbusz: 4.956 db
 Rovarirtás csuklós autóbusz: 792 db
 Napi fertőtlenítés szóló autóbusz: 29.904 db
 Napi fertőtlenítés csuklós autóbusz: 14.844 db
 A részletes mennyiségeket a közbeszerzési dokumentumok részét képező műszaki leírás tartalmazza.”

„III.1.3) Műszaki, illetve szakmai alkalmasság
 [...]

Az alkalmasság minimumkövetelménye(i): M/1. Alkalmatlan az ajánlattevő, ha - bármelyik részre benyújtott ajánlat esetén - nem rendelkezik az eljárást megindító felhívás feladásától visszafelé számított három évben befejezett, de legfeljebb hat éven belül megkezdett, az előírásoknak és a szerződés(ek)nek megfelelően teljesített alábbi referenciákkal:

M/1.1. Alkalmatlan az ajánlattevő mindkét rész tekintetében, ha nem rendelkezik a jelen felhívás feladásának napjától visszafelé számított 36 hónapban teljesített olyan referenciával, amely összesen 200 000 m² építmény, amelyen belül legalább 110 000 m² közhasználatú építmény napi rendszerességgű, legalább 6 hónapon át teljesített épület/építménytakarítására és legalább 300 000 m² hó-és síkosságmentesítési szolgáltatások szerződésszerű teljesítésére vonatkozik azzal, hogy az előbbieket legalább 30 különböző településen található épület/építmény takarítására vonatkoznak.

Napi rendszerességgű épület/építménytakarításnak az ajánlatkérő a nem közhasználatú építmények vonatkozásában a legalább 250 nap/év rendszerességet elérő mértéket, a közhasználatú építmények vonatkozásában pedig az év minden napjára kiterjedő rendszerességet tekinti, a bemutatott időszakra számítva. Közhasználatú építmény alatt az 1997. évi LXXVIII. törvény 2. § 9. pontjában meghatározott építményt kell érteni.

Ezen alkalmassági kritérium(ok) teljesülhet(nek) egy szerződésen belül, illetve több szerződés bemutatásával is, azonban utóbbi esetben ajánlatkérő elvárása, hogy a referenciák körében bemutatott valamennyi referenciára teljesüljön, hogy a napi rendszerességgű épület/építménytakarítási tevékenységgel érintett terület elérje egyenként a 10 000 m² értéket, valamint a teljesített időtartam az 6 hónapot.

M/1.2. Alkalmatlan az ajánlattevő mindkét rész tekintetében, amennyiben nem rendelkezik a jelen felhívás feladásának napjától visszafelé számított 36 hónapban teljesített olyan referenciával, amely összesen legalább 50 000 db közösségi közlekedésben résztvevő személyszállító járművön megvalósított tisztítási és/vagy fertőtlenítési esemény

szerződésszerű teljesítésére vonatkozik azzal, hogy a szolgáltatások teljesítése legalább 15 településen történt.

Ezen alkalmassági kritérium(ok) teljesülhet(nek) egy szerződésen belül, illetve több szerződés bemutatásával is, azonban utóbbi esetben ajánlatkérő elvárása, hogy a referenciák körében bemutatott valamennyi referenciára teljesüljön, hogy a közösségi közlekedésben résztvevő személyszállító járműveken megvalósított tisztítási események száma elérje egyenként a 10 000 darabot.

Járműtisztítási esemény darabszám fogalma alatt azon tisztítási események összessége értendő, amelyeket az egyes tisztítási helyeken - azaz a telephelyen, telepállomáson vagy fordulóállomáson - az ott tartózkodási idő alatt a járművön elvégeztek. Nem számít külön eseménynek az egy tartózkodási idő alatt egymást követően, vagy egymással párhuzamosan végzett különböző nevű és munka-tartalmú tevékenység.

Egy referenciával több követelmény is teljesíthető, illetve ugyanaz a referencia mindkét részben bemutatható.”

„M/2. Alkalmatlan az ajánlattevő mindkét rész tekintetében, ha nem rendelkezik az alábbi szakemberekkel:

M/2.d) legalább 1 fő egészségügyi szakértő szakember, aki rendelkezik a 40/2009. (XI. 20.) EüM rendelet 1. számú melléklete szerinti „Fertőtlenítés, valamint az erre használatos anyagok, gépek és eszközök vizsgálata és ellenőrzése” szakterületen szakértői engedéllyel.”

3. Az ajánlatkérő az ajánlatételi határidőt 2022. január 31. napja 11 órában határozta meg, amelyet a 2022. február 2. napján közzétett korrigendumban 2022. február 21. napja 11 órára, majd a 2022. február 24. napján közzétett korrigendumban 2022. március 17. napja 11 órára módosított. Az ajánlatkérő, jogorvoslati eljárásban tett 2022. február 21. napján kelt, nyilatkozata szerint – a kérelmezőn túl – 9 további gazdasági szereplő jelezte érdeklődését a közbeszerzés tárgyát képező szolgáltatás 2. része tekintetében.

4. Az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumok részeként „A VOLÁNBUSZ Zrt. üzemeltetésében álló létesítmények takarítási, hó- és síkosságmentesítési szolgáltatások ellátása, valamint az üzemeltetésében álló autóbuszok belső takarítási és fertőtlenítési feladatainak ellátása” címmel műszaki leírást is készített, amelyben többek közt az alábbiakat rögzítette:

„1 Alkalmazott fogalmak

Tisztaság: a tiszta tárgy vagy annak felülete nem tartalmaz idegen anyagot, nem szennyezett. A tisztítás-technológia definíciója szerint tiszta az a tárgy vagy annak felülete, ha az adott területen nincs oda nem való anyag, amely bármely kockázatot/veszélyt jelentene az ott tartózkodó személyekre, tárgyakra és/vagy a természeti környezetre.

Tiszta a terület/felület, amely maradéktalanul megfelel Megrendelő elvárásainak.

Követelmény: az Ajánlatkérő által elvárt, a megvalósítandó **tisztasági szint**, vagyis az adott feladat elvégzése, a nem odavaló anyagok eltávolítása után tapasztalható állapot leírása (pl.: pormentes, foltmentes, darabos szennyeződésektől mentes), illetve, valamilyen konkrét mérő- vagy megfigyelő eszköz (mint pl. UV lámpa, ellenőrző törülköző) használatával mérhető paraméterek meghatározása.

Alaptakarítás (autóbusz esetén is)

Azon feladatok gyűjtőfogalma, amelyeket meghatározott rendszerességgel el kell végezni annak érdekében, hogy az adott terület ápoltságot mutasson és alkalmas legyen a kellemes közérzet megteremtésére. Ezek a feladatok jellemzően: a szemeteskosarak ürítéséből (ezzel együtt a nylonzsák/gyűjtőzsák cseréje és a gyűjtő tisztítása szükség esetén), a hulladék összegyűjtéséből, a padlóburkolat porszívózásából, sepréséből, felmosásából, felületek letörléséből és pókhálózásából állnak, mely feladatok a helyiség funkciójától függően változhatnak.

Közepetakarítás (csak autóbusz esetén):

Azon takarításfajta, amelynek célja az alaptakarítással nem biztosítható tisztaság elérése, de még nem indokolt a nagytakarítás elvégzése.

Nagytakarítás (autóbusz esetén is)

Bizonyos területeken időszakonként olyan jellegű szennyeződések alakulnak ki, amelynek eltávolításához már nem elégségesek a naponta alkalmazott eljárások. A feladatok elvégzéséhez speciális eszközök és technológiák, illetve szakképzett személyzet szükséges. Ilyenek például a szőnyeg- és kárpittisztítás, burkolattisztítás és védőréteg felvitel, különböző más ápolások, nyílászárók tisztítása ápolása, függönymosás stb.

Rendkívüli takarítás, egyedi esetek

Esetileg megrendelhető egyedi szolgáltatások, melyek olyan takarítással kapcsolatos feladattípusokat tartalmaznak, amelyeket Ajánlatkérő nem rendszeresen, csak alkalmanként írásban rendel meg Pl.: két nagytakarítás közötti időszakban egy autóbusz állomáson történő ünnepség miatt nagytakarítást kell végezni az adott állomáson; havária helyzetben és/vagy után; haláleset miatt fertőtlenítő nagytakarítást kell végezni egy állomáson stb.

Elvárt tisztaság

Az elvárt tisztaság szerinti takarítás elveinek meghatározásában Ajánlatkérő kiemelten kezeli a szolgáltatás minőségét és elvárja, hogy ezen területek meghatározott rendszeresség szerinti takarítási szolgáltatással legyenek tisztán tartva, annak érdekében, hogy az érintett terület az előre definiált ellenőrzési szempont rendszer alapján végzett mérések során megfelelő minősítést kapjon. Az elvárt tisztaság általános jellemzője az, hogy a vizsgált elem mentes legyen zavaró szennyeződésektől, valamint az érintkezési felület ne tartalmazzon rászáradt foltokat, szemetet. Az elvárt tisztasági szint teljesülésének biztosítása az Ajánlattevő felelőssége és kötelessége a megadott tisztasági alapelvek és elvárások függvényében, kivéve, ha az az Ajánlattevőnek fel nem róható okból, általa el nem háríthatóan nem teljesülhet.

Higiéniás töltőanyagok

A takarítási tevékenység kapcsán a vizesblokkok használhatóságát lehetővé tévő egészségügyi, tisztasági anyagok, melyek a WC és mosdó helyiségek higiénikus használatát biztosítják. Épületben lévő vizes blokkok esetében WC papír, folyékony- vagy habszappan, papír kéztörlő, WC kefe, illatosító anyagok, illetve esetenként intim tasak.

Elvárt szolgáltatási szint

Takarítási tevékenységhez kapcsolódóan az elvárt szolgáltatási szint – elvárt tisztaság - értelmében, az állomások és megállóhelyek esetén a megkívánt tisztaság általános jellemzője az, hogy a vizsgált elem mentes legyen zavaró szennyeződéstől, valamint az érintkezési felület ne tartalmazzon rászáradt foltokat, szemetet.

Az elvárt szolgáltatások biztosítása Ajánlattevő felelőssége és kötelessége a megadott alapelvek és elvárások függvényében, kivéve, ha az Ajánlattevőnek fel nem róható okból, általa el nem háríthatóan (vis major esetén) nem teljesülhet.

Autóbusz:

Közforgalmat bonyolító közlekedési eszköz, gépjármű. Jelen műszaki leírásban csak karosszéria felépítményenként kerülnek megkülönböztetésre. Szóló autóbusz jellemzően 12 méter, csuklós autóbusz jellemzően 18 méter hosszúságú.

Épület:

Jellemzően emberi tartózkodás céljára szolgáló építmény, (Felvételi épület, Szociális épület, Üzemi épület stb.) amely szerkezeteivel részben vagy egészben teret, helyiséget vagy ezek együttesét zárja körül meghatározott rendeltetés vagy rendeltetésével összefüggő tevékenység, avagy rendszeres munkavégzés, illetve tárolás céljából.

Takarítási feladatok szakmai tartalmának meghatározása:

Ajánlatkérő által, az adott létesítményre, annak minden egyes területtípusára és funkció szerinti kategóriájára meghatározott követelményrendszer, amely tartalmazza a területen lévő felületek- és tárgyak elvárt tisztítás-technológiai szintjét és gyakoriságát. A „Takarítási feladatok szakmai tartalma” területi egységek és funkciók szerinti bontásban összhangban kell álljanak Ajánlattevő szakmai ajánlatával, így az abban vállalt szakmai tartalom be nem tartása, azok megváltoztatása Megrendelővel való egyeztetés és írásos jóváhagyás nélkül (a Kbt. 141. §-ának figyelembevételével) szerződésszegésnek minősül, annak minden következményével együtt.

„2 Műszaki szakmai követelmények

Feladatok leírása, részletezése

Takarítás alatt Ajánlatkérő olyan folyamatot ért, amely az Ajánlatkérő autóbuszainak és telephelyeinek (ideértve a székhelyet és a fióktelepeket is, továbbá a telephely/székhely/fióktelep előtti területeket is) meghatározott területein – épületekben, irodákban, műhelyekben, szociális és kiszolgáló létesítményekben, parkoló- és tárolóterületeken, burkolt és zöld területeken – esztétikai, közérzeti, egészségügyi, biztonsági vagy környezetvédelmi kockázatot jelentő anyagok (szennyeződések) szakszerű eltávolítása érdekében történik.

A takarítási szolgáltatások ellátása érdekében a 2. számú mellékletben meghatározott adatokat és információkat kell figyelembe venni. Az 2. számú melléklet tartalmi elemei:

„Épület adatok” munkalap tartalmi elemei:

- ingatlan megnevezése, címe, jellege
- épületcsoport besorolás helyiségcsoport besorolás, megnevezése, kódja
- aktuálisan „takarított terület” nagyságának meghatározása (m²-ben megadva),
- az évenkénti két alkalommal elvégzendő nagytakarítással érintett területek nagysága (m²ben megadva),
- takarítás gyakoriságának („gyakoriság”) meghatározása (részletezve az 3.1, 3.2. pontban),
 - takarítandó üvegfelület, relaxa/függöny mennyiségek
- takarítási időszak meghatározása
- az ajánlat kalkulációjához szükséges Ajánlattevői egységár, havidíj (Ft/hónap, Ft/m²/alkalom, Ft/m³/alkalom),

A nyertes Ajánlattevő feladata a takarítási, hó- és síkosságmentesítési feladatok folyamatos teljesítése az 2. számú mellékletben, a fentiek alapján részletesen meghatározott helyszínek, naturáliák vonatkozásában, a meghatározott feladat- és helyiségcsoportok figyelembevételével, alkalmazva a 3. pontban rögzített tételes feladatléírások paramétereit.

A 2. számú melléklet „takarított terület”, „nem takarított terület” m²-ben megadott adatai az alapterületek m² adatainak felelnek meg, nem tartalmazzák a takarítás szerves részéhez tartozó fal- és egyéb felületek (pl. nem beépített bútorok) m² adatait.

A feladat- és helyiségcsoportok:

Feladat besorolása	Feladatcsoport	Helyiségcsoport	Besorolás (funkció) megnevezése
Utastforgalmi területek	I.	1.	Utastforgalmi belső terület, kivéve vizesblokk
		2.	Utastforgalmi belső terület, vizesblokk
		3.	Utastforgalmi külső burkolt terület takarítása, a téli időszakban hó- és síkosságmentesítéssel
		4.	Utastforgalmi park és zöldterület
		5	Utastforgalmi külső burkolt területen a téli időszakban hó- és síkosságmentesítése (takarítás nélkül)
Üzemi területek	II.	6.	Üzemi belső iroda terület
		7.	Üzemi szociális helyiségek, vizesblokk
		8.	Műhelyek, raktárak, porta, közlekedők
		9.	Üzemi külső burkolt terület takarítása, a téli időszakban hó- és síkosságmentesítéssel
		10.	Üzemi park és zöldterület
		11	Üzemi külső burkolt területen a téli időszakban hó- és síkosságmentesítése (takarítás nélkül)
Rendkívüli takarítás, egyedi esetek	III.	A.	Rendkívüli takarítás
		B.	Rendkívüli nagytakarítás
		C.	Fertőtlenítő, pandémiás takarítás
		D	Gépi légfertőtlenítés
		E	Deponált hó szállítása

1.számú táblázat

Az „Autóbusz adatok” munkalap tartalmi elemei:

- szolgáltatás megnevezése, mértékegysége, becsült darabszámok
- szolgáltatás végzésének helyszínei, jellege, igényelt időpontjai

Ajánlattevő feladata az autóbuszok takarításának folyamatos teljesítése a 2. számú mellékletben, a fentiek alapján részletesen meghatározott helyszínek a meghatározott feladat- és autóbuszok figyelembevételével, alkalmazva a 3. pontban rögzített tételes feladatléírások paramétereit.

A feladatcsoportok:

- ✦ Alaptakarítás szóló autóbusz
- ✦ Alaptakarítás csuklós autóbusz
- ✦ Közepetakarítás szóló autóbusz
- ✦ Közepetakarítás csuklós autóbusz
- ✦ Nagytakarítás szóló autóbusz
- ✦ Nagytakarítás csuklós autóbusz
- ✦ Napi fertőtlenítés szóló autóbusz

- ✦ Napi fertőtlenítés csuklós autóbusz
- ✦ Gépi légfertőtlenítés szóló autóbusz
- ✦ Gépi légfertőtlenítés csuklós autóbusz
- ✦ Kárpittisztítás szóló autóbusz
- ✦ Kárpittisztítás csuklós autóbusz
- ✦ Fügönymosás
- ✦ Rovarirtás szóló autóbusz
- ✦ Rovarirtás csuklós autóbusz

Ajánlatkérő fenntartja magának a jogot, hogy a VOLÁNBUSZ Zrt. igényeinek megfelelően a 2. számú mellékletben meghatározott bármely teljesítés helyeit, valamint az autóbuszok darabszámait, kialakításukat az előre becsült darabszámtól eltérően megváltoztassa.

Ajánlatkérő a módosításról legalább 20 naptári nappal korábban írásban értesíti Ajánlattevőt.”

„3.3 Rendkívüli takarítás, egyedi esetek (III. feladatcsoport)

Rendkívüli takarítási szolgáltatások keretein belül jellemzően elvégzendő takarítási feladatok:

c) fertőtlenítés (dezinfekció): minden olyan eljárás, amely a külső környezetbe kikerült kórokozók elpusztítására, illetve fertőzőképességük megszüntetésére (inaktiválásukra) irányul. (pl. helyiségek biztosítása véradás lebonyolításához, külső területeken galamb guanó, állati tetem eltávolítása stb.)”

„3.3.3 C. helyiségcsoport – Fertőtlenítő, pandémiás takarítás

A fertőtlenítő takarítási tevékenység végzésének célja a helyiségek, valamint az adott helyiség felszerelési és berendezési tárgyain lévő patogén mikroorganizmusok fertőtlenítő hatású tisztítószerrel történő elpusztítása, illetve inaktiválása a környezet magasabb színvonalú tisztasági szintjének elérése érdekében.

A pandémiás takarítási tevékenység célja adott időszakot érintő járvány (pl. influenza) terjedésének megelőzése megfelelő és rendszeres takarítás végzésével. Pandémia idején a gyakran érintett felületek takarításának gyakoriságát növelni kell. Speciális, szokásostól eltérő baktericid, fungicid, virucid hatású fertőtlenítő szerek alkalmazása indokolt.

Elvégzendő műveletek:

- az adott helyiség felületeinek - beleértve a függőleges falfelületeket, valamint a mennyezetet
- felszerelési és berendezési tárgyainak (pl. kilincs, fogantyú, korlát, könyöklő, bútorok, asztalok, székek stb.) fertőtlenítő takarítása (feszültség alatt lévő berendezések nem).”

„3.3.4 D. helyiségcsoport – Gépi légfertőtlenítés

A Gépi légfertőtlenítés tevékenység célja egy adott időszakot érintő járvány (pl. influenza) terjedésének megelőzése, meghatározott technológia alapján elvégzendő eljárás alkalmazásával.

„3.4 Higiénias anyag biztosítása utasforgalmi- és üzemi területeken

d) A higiénias anyagok minőségi elvárásai a következőkben kerülnek meghatározásra, amelyek teljesítése minimálisan szükséges a pályázaton történő megfelelés érdekében:

folyékony szappan:

- pH-érték: 5,5-6,6 (bőrsemleges)
- halmazállapot: viszkózus folyadék

- toxikológiai információ: kis mennyiségben is jól tisztítja a bőrt, bőrkímélő; bőrirritáció nem léphet fel
- sűrűség: min. 1,03g/cm³
- oldhatóság: vízben korlátlanul elegyedik - megengedett oldószer: etanol, izopropanol - folyékony habszappan:
- pH-érték: 5,5-6,6 (bőrsemleges)
- halmazállapot: folyadék
- habszappan adagolóval kompatibilis patronban kiszerezve
- toxikológiai információ: kis mennyiségben is jól tisztítja a bőrt; bőrkímélő; bőrirritáció nem léphet fel
- sűrűség: min. 1,03g/cm³
- oldhatóság: vízben korlátlanul elegyedik - megengedett oldószer: etanol, izopropanol - folyékony kézfertőtlenítő szappan: - pH-érték: 7,0-8,0 (enyhén lúgos)
- halmazállapot: viszkózus folyadék
- szag: kellemes, vegyszerre nem emlékeztető illat
- toxikológiai információ: kis mennyiségben is jól tisztítja a bőrt; bőrirritáció csak sérült bőrfelület esetén léphet fel
- hatásspektrum: baktericid, virucid, fungicid - sűrűség: min. 1,03g/cm³
- oldhatóság: vízben korlátlanul elegyedik”

„3.5 A takarítási tevékenység minimálisan elvárt technológiai leírása Utasforgalmi- és Üzemi területek esetében

3.5.1 A takarítás során használható takarítószer

A takarításhoz használható takarítószer: ablaktisztító koncentrátum általános tisztítószer felmosó szer, higiéniai felmosó szer, fertőtlenítő szer, ipari tisztító szer, klóros tisztítószer, vízkőoldó, savas tisztítószer. Ajánlatkérő a sósav (HCl) és az „ULTRA” por használatát kifejezetten megtiltja.

Fertőtlenítéshez kizárólag azon fertőtlenítőszer alkalmazhatóak, melyek az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet (OÉTI) szakvéleménye alapján az Országos Tisztifőorvosi Hivatal (OTH) által engedélyezett tisztító- és fertőtlenítőszer vagy tisztító és fertőtlenítő hatással egyaránt rendelkeznek

A fertőtlenítő takarításhoz, felületfertőtlenítéshez, és kézfertőtlenítéshez csak engedéllyel rendelkező biocid hatóanyag tartalmú fertőtlenítőszer alkalmazhatóak, melyek engedély száma a termék címkéjén is megtalálhatónak kell lennie.

Fertőtlenítőszer esetében a szerhatás spektruma is megtalálhatónak kell lennie a jelölésen, így például „baktérium, vírus, gomba, és algaölő hatással is rendelkezik” vagy „baktericid, fungicid és MRSA”

A készítményeket a gyártó által javasolt felhasználási területen, az általa javasolt módon (koncentráció, alkalmazási hőmérséklet, behatási idő, elkészített oldat stabilitása) kell alkalmazni.”

„3.5.4 Egyes minimálisan elvárt takarítási munkafolyamatok részletes leírása

3.5.4.10 Gépi légfertőtlenítés

Cél: Az adott terület vagy autóbusz fertőtlenítése

Előkészületek: A kijelölt területet megfelelően ki kell takarítani. A fertőtlenítés ideje alatt TILOS bent tartózkodni. A tűzjelzőt és a légtechnikát minden esetben szükséges kikapcsolni a fertőtlenítés ideje alatt.

Munkavégzés: A célzott hatásspektrumú fertőtlenítőszer, illetve annak vizes oldatából 3-30 mikron nagyságú aeroszol képződik, és ezt az aeroszolt a megfelelő gépek felhasználásával ki kell juttatni a levegőbe. Az apró fertőtlenítőszer és víz keverékéből álló cseppek egyenletesen

eloszlanak a levegőben, és a cseppnagyságtól függően ott ködöt képezve tartósan lebegnek, illetve bevonnak minden felületet.

A felhasznált vegyszerek antimikrobiális spektrum követelményei: baktericid, fungicid, virucid. Az eljáráshoz használt vegyszer NNK engedéllyel kell rendelkeznie, valamint felhasználó és környezetbarátnak kell lennie.”

„6. Munkavégzéssel kapcsolatos egyéb elvárások

6.1.4 Egyéb munkavégzésre vonatkozó előírások.

6.1.5 Veszélyes anyagok tárolására, kezelésére vonatkozó intézkedések Az Ajánlattevő által felhasznált anyagokból, valamint tevékenységéből származó hulladékok kezelésével kapcsolatban az alábbiakat kell figyelembe venni.

- Az Ajánlattevő gondoskodni köteles a tevékenységével összefüggésben keletkezett hulladékok környezetkárosítást kizáró módon történő elhelyezéséről, vagy kezelésére jogosult szervezetnek történő átadásáról.

- A veszélyes anyagok és hulladékok szállítása csak a hatályos jogszabályokban előírtak szerint történhet.

- Amennyiben a felhasznált anyagok veszélyes anyagoknak, készítményeknek minősülnek, az anyagok és azok hulladékaival kapcsolatos adminisztratív, nyilvántartási és jelentési kötelezettségek az Ajánlattevőt terhelik.

- Abban az esetben, ha az Ajánlattevő tevékenységének környezeti hatása környezetet veszélyeztető hatásnak bizonyul, Ajánlatkérő illetékese írásban felszólítja annak megszüntetésére és az okozott károk felszámolására, tevékenységének beszüntetésére.

- Amennyiben a felszólítás eredményes, Ajánlatkérő jogköre dokumentáltan engedélyt adni a környezeti károk felszámolása után a tevékenység folytatására.

- Amennyiben a felszólítás nem járt eredménnyel, illetőleg ismételt vagy súlyos környezeti károkozás történt, Ajánlatkérő további intézkedéseket foganatosít. Akár a tevékenység folytatása, akár annak beszüntetése a döntés a környezeti károkat az Ajánlattevőnek kell felszámoltatni.”

„7. Autóbuszok takarítási és fertőtlenítési feladatainak ellátása

7.1.1 Alaptakarítás

Rendszeresség: tervezetten kéthetente vagy egyedi igény alapján

Szolgáltatás teljesítésének helye: mind műszaki, mind forgalmi telephelyen egyaránt.

Elszámolás alapja: Ft/db

Elvégzendő műveletek alaptakarítás alkalmával:

- kapaszkodók fertőtlenítős áttörlése

7.1.2 Közepes takarítás

Rendszeresség: tervezetten 2-3 alkalommal évente vagy egyedi igény alapján

Szolgáltatás teljesítésének helye: kizárólag műszaki telephelyen (szemléhez kötött)

Elszámolás alapja: Ft/db

Elvégzendő műveletek közepes takarítás alkalmával:

- kapaszkodók fertőtlenítős áttörlése

7.1.3 Nagytakarítás

Rendszeresség: tervezetten 1 alkalommal évente vagy egyedi igény alapján

Szolgáltatás teljesítésének helye: kizárólag műszaki telephelyen (műszaki vizsgához vagy

nagyobb felújításhoz, javításhoz kötött)

- belső felületek fertőtlenítő mosása
- kapaszkodók fertőtlenítős áttörlése
- UV fertőtlenítés

Az UV fertőtlenítés műszaki tartalma:

Az UV-C fény (200 és 280 nm közötti hullámhossz) megfelelő teljesítménnyel és behatási idővel alkalmazva hatásos baktérium-, gomba és vírusölő tulajdonsággal bír. Nemzetközi adatok alapján a jelen járványt okozó SARS-Cov-2 vírus a vizsgálatok alapján igen érzékenynek tűnik UV-C sugárzásra. A fertőtlenítés elvégzésére alkalmazhatók germicid lámpák.

Az autóbuszok germicid-lámpás fertőtlenítése csak az autóbuszon tartózkodók távozása után történhet. A készülék bekapcsolása után az autóbuszban személyek nem tartózkodhatnak! A véletlen balesetek elkerülése érdekében az autóbuszok ajtajaira jól láthatóan jelzést kell elhelyezni, hogy a kezelés alatt tilos a bejárás.

Csak olyan berendezések alkalmazhatóak, melyek esetében rendelkezésre állnak a készülék hatásosságát bizonyító, független laboratórium által kiállított dokumentumok.

Az Ajánlattevőnek szükséges gondoskodnia a használat során alkalmazandó kockázatsökkentő intézkedésekről, a szükséges behatási idő meghatározásáról.

Bár a 253,7 nanométer feletti hullámhosszúságú UV-C sugarakat kibocsátó lámpák nem termelnek nagyobb mennyiségű ózont, valamennyi ózontermelés nem kizárható. Az ózon és annak másodlagos reakciótermékei károsak az egészségre, ezért a lámpák használata után egy rövid, intenzív szellőztetés elvégzése kötelező.

Az UV fertőtlenítés hatásosságának vizsgálatát ATP szint méréssel kell elvégezni, melynek eredményét dokumentálni kell.”

„7.1.4 Napi fertőtlenítés

Rendszeresség: Egyedi igény alapján

Szolgáltatás teljesítésének helye: mind műszaki, mind forgalmi telephelyen egyaránt.

Elszámolás alapja: Ft/db

Elvégzendő műveletek napi fertőtlenítés alkalmával:

- a kapaszkodók és azon műanyag és fém felületek - melyekkel az utasok érintkeznek - fertőtlenítőszeres áttörlése
- vezetőfülke fertőtlenítőszeres áttörlése

A fertőtlenítés alkalmával virucid és baktericid hatású felület fertőtlenítő szer használata kötelező.

7.1.5 Gépi légfertőtlenítés

Rendszeresség: Eseti megrendelés alapján

Szolgáltatás teljesítésének helye: kizárólag műszaki telephelyen Elszámolás alapja: Ft/hónap

A gépi légfertőtlenítés tevékenység célja egy adott időszakot érintő járvány (pl. influenza) terjedésének megelőzése, meghatározott technológia alapján elvégzendő eljárás alkalmazásával.”

„7.1.10 Tisztítószerekkel szemben támasztott követelmények:

Ajánlattevő csak az NNK (ÁNTSZ jogutódja) által engedélyezett és Magyarországon kereskedelmi forgalomban kapható szereket, veszélyes készítményeket használhat. A

vegyszerek a tisztított felületeket nem károsíthatják.

A veszélyes anyagokkal, készítményekkel kapcsolatosan Ajánlattevőnek a következő hatályos jogszabályokat kell figyelembe venni:

- a kémiai biztonságról szóló 2000. évi XXV. törvény;
- a veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól szóló 44/2000 (XII. 27.) EüM rendelet; - a hulladékgyűjtésről szóló 2000. évi XLIII. törvény.”

„7.1.11 Egyéb információk: A felsorolt járműtípusok, illetve a járművek darabszáma az Ajánlatkérő igényeihez mérten változhatnak.

[...]

Az egészségügyi szakértő a szerződés teljesítésével összefüggésben legalább az alábbi feladatok ellátására köteles:

- Fertőtlenítés, valamint az erre használatos anyagok, gépek és eszközök vizsgálata és ellenőrzése, azokkal kapcsolatban szakvélemény adása”

6. Az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumok részeként szerződéstervezetet is készített, amelyben a következőket rögzítette:

„1. A szerződés tárgya

1.1. Megrendelő megrendeli, Vállalkozó pedig elvállalja a jelen Szerződés 1. számú mellékletében meghatározott alábbi feladatokat:

- a) rendszeres létesítmény takarítás (alaptakarítás, nagytakarítás), és annak keretében higiénias anyagok biztosítása és kihelyezése,
 - b) rendszeres park és zöldterület takarítás, -ápolás,
 - c) hó- és síkosságmentesítés, és annak keretében síkosságmentesítő anyagok biztosítása és kihelyezése,
 - d) rendkívüli létesítmény takarítás, fertőtlenítő/pandémiás takarítás, gépi légfertőtlenítés és egyéb eseti jelleggel felmerülő takarítás, továbbá a deponált hó elszállítása,
 - e) rendszeres (alap/közepes/ nagytakarítás függőnymosás, kárpittisztítás és rovarirtás) és eseti autóbusz takarítás (gép légfertőtlenítés, napi fertőtlenítés)
- (a továbbiakban: Szolgáltatások), továbbá a fenti szolgáltatásokhoz kapcsolódó egyéb feladatok elvégzését, a jelen Szerződésben és annak mellékleteiben foglaltak szerint.”

„1.2. A Szolgáltatások részletes műszaki (szakmai) tartalmát az 1. számú melléklet határozza meg.”

„5.1. Vállalkozó a jelen szerződésben és annak mellékleteiben meghatározottak szerint, magas színvonalon és kifogástalan minőségben köteles teljesíteni a jelen szerződés tárgyát képező takarítási, fertőtlenítési, hó- és síkosságmentesítési szolgáltatásokat. Vállalkozó köteles a legjobb tudása és szakmai felkészültsége alapján, a vonatkozó jogszabályi előírásoknak és az elfogadott szakmai követelményeknek megfelelően, határidőben teljesíteni. Vállalkozó kijelenti, hogy a szerződés időtartama alatt olyan személyi állománnyal és tárgyi feltételekkel, felszereléssel és eszközökkel rendelkezik, amely biztosítja szerződéses kötelezettségeinek folyamatos, szerződésszerű teljesítését.”

„5.5. Vállalkozó kötelessége a jogszabályi, technológiai, környezetvédelmi előírásoknak, továbbá a jelen szerződésben és annak mellékleteiben meghatározott követelményeknek megfelelő tisztító-, mosó, fertőtlenítő és egyéb (vegyszerek) felhasználása. Vállalkozó feladata a felhasznált tisztító-, mosó- és fertőtlenítőszeres biztonsági adatlapjainak

kihelyezése az objektumokban. Vállalkozó felelős azért, hogy az általa a munka végzéséhez használt tisztító-, mosó- és fertőtlenítőszeres kizárólag az egészségre és a környezetre ártalmatlan, Magyarországon engedélyezett anyagok legyenek, továbbá megfeleljenek a jelen szerződés mellékleteiben meghatározott valamennyi követelménynek. Vállalkozó kötelezettsége az alkalmazott tisztító-, mosó- és fertőtlenítőszeres göngyölegeinek elszállítása. Megrendelő a feladatok ellátásához szükséges eszközök, valamint higiéniai- és töltőanyagok tárolására az adott épületben a jelen szerződés mellékleteiben foglaltak szerint biztosít, vagy nem biztosít helyiséget.”

7. A kérelmező 2022. január 21. napján előzetes vitarendezési kérelmet nyújtott be. Kérelmében a felhívás III.1.3) Műszaki, illetve szakmai alkalmasság, M/1.1. és M/1.2. pontjaiban meghatározott alkalmassági követelmények (megkívánt referenciák), illetve az M/2.d) pontban előírt egészségügyi szakértő, mint alkalmassági feltétel jogsértő mivoltát sérelmezte. Az M/1.1. és M/1.2. pontban megkívánt referenciák kapcsán azt vitatta, hogy a minimálisan előírt (30, illetve 15) településszám szükségtelen, versenyt korlátozó feltétel a közbeszerzés tárgyát képező szolgáltatás tárgyára tekintettel. Hasonló szempontból ugyancsak indokolatlan elvárás az M/2.d) pontban előírt egészségügyi szakértő megkövetelése az ajánlattevőktől. Mindhárom alkalmassági követelmény kapcsán a Kbt. 2. § (1)-(4) bekezdésében, valamint a Kbt. 65. § (3) és (5) bekezdésében foglalt alábbi rendelkezések sérelmét állította. Álláspontja szerint e követelmények meghatározásával sérültek az esélyegyenlőségre, az egyenlő elbánásra és a verseny tisztaságára vonatkozó alapelvek, mivel a hivatkozott feltételek szűkítik a versenyt, ugyanis nem korlátozódnak a közbeszerzés tárgyára, valamint a szerződés teljesítéséhez ténylegesen szükséges mértéket meghaladóan, indokolatlanul korlátozzák az ajánlattétel lehetőségét az egyébként arra alkalmas szereplők, többek közt a kérelmező számára is.

A jogorvoslati kérelem

8. A kérelmező 2022. február 8. napján előterjesztett kérelmében a felhívás jogsértő jellegét kérte vizsgálni a 2. részajánlati körben, indítványozta, hogy a Döntőbizottság állapítsa meg a második és harmadik kérelmi elem kapcsán a jogsértés megtörténtét. Továbbá semmisítse meg az ajánlatkérő eljárást megindító, módosított felhívását, valamint az ajánlatkérő által ezt követően hozott valamennyi döntést. Ideiglenes intézkedésként indítványozta a közbeszerzési eljárás felfüggesztését. Kérte az ajánlatkérő eljárási költségekre (a jogorvoslati eljárással felmerült igazgatási szolgáltatási díj megtérítésére) kötelezését, a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó munkadíját pedig 350.000.-Ft+áfa összegben kérte megállapítani.

9. A kérelmező jogorvoslati kérelmében három kérelmi elemet jelölt meg jogsértésként a felhívás III.1.3) Műszaki, illetve szakmai alkalmasság, M/1.1., M/1.2., valamint a M/2.d) pontja vonatkozásában. Álláspontja szerint az ajánlatkérő megvalósította a Kbt. 65. § (3) bekezdés, valamint ezzel összefüggésben a Kbt. 2. § (1)-(4) bekezdésében foglalt rendelkezések sérelmét.

10. Mindhárom kérelmi elem tekintetében a jogsértő esemény időpontjaként a közbeszerzési eljárást megindító hirdetmény közzététele napját, azaz 2021. december 31-ét jelölte meg. A tudomásszerzés időpontjaként pedig az előzetes vitarendezési kérelemére adott elutasító válasz, azaz 2022. január 26. napját.

11. A 2022. március 10. napján kelt nyilatkozatában a kérelmező az első kérelmi elem tekintetében a jogorvoslati kérelmét visszavonta.

12. A második kérelmi elem kapcsán előadta, hogy a felhívás M/1.2. pontjában az alkalmassági feltétel esetében meghatározó körülményként került megjelölésre, hogy az ajánlattevőnek egy meghatározott időszakban (felhívás feladásának napjától visszafelé számított 36 hónap), és meghatározott mennyiségben (M/1.2. pont: összesen legalább 50.000 db közösségi közlekedésben résztvevő személyszállító járművön megvalósított tisztítási és/vagy fertőtlenítési eseményt) kell, *legalább 15 különböző település* viszonylatában igazolnia a referenciáját.

13. Kiemelte, hogy a közösségi közlekedésben résztvevő személyszállító járművön megvalósított tisztítási és/vagy fertőtlenítési esemény ellátása során nincs relevanciája annak, hogy a közösségi közlekedésben résztvevő személyszállító járművek hány településen található. A települések száma nem lehet feltétele a szolgáltatás megfelelő színvonalú elvégzésének. Az előírás nem szolgálja annak kiszűrését, hogy mely szereplő képes vagy nem képes a feladatot teljesíteni, az semmiképpen sem tekinthető minimum elvárásnak. E körben hivatkozott az alkalmassági feltételek előírásával kapcsolatos szabályokról szóló, a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács útmutatójának (2021. május 6.) is (a továbbiakban: Útmutató) vonatkozó részeire.

14. A kérelmező számára ellentmondásos, hogy az a gazdasági szereplő, aki fenti előírt mennyiségű/darabszámú szolgáltatásokat kizárólag az 1,7 millió lakosságszámú Budapesten végezte, miért ne lenne alkalmas egy olyan gazdasági szereplővel szemben, aki mindezt 15 különböző kb. 10 ezer fős lélekszámú településen teljesítette. Tekintve, hogy a közbeszerzés közösségi eljárásrendben zajló nyílt eljárás, ezzel olyan uniós gazdasági szereplők is kizártak, akik egy nagyvárosban látnak el takarítási/fertőtlenítési szolgáltatást. Álláspontja szerint fontos, hogy az egy „település” mekkora területen helyezkedik el, hiszen egy több milliós nagyvárosban az egyes helyszínek lehetnek olyan távolságra egymástól, mint egyes kisebb települések egy magyarországi megyében. A szolgáltatási helyszínek egymástól való nagyobb távolsága tehát egy nagyvárosban is megvalósul. Ez ugyanúgy megkívánja a nagyobb földrajzi eloszlásban szükséges a humán erőforrásnak, valamint eszközállománynak a folyamatos rendelkezésre állását, ennek logisztikai és a munkaszervezési vonzataival együtt.

15. Az ajánlatkérő a földrajzi differenciáltsággal összefüggő és emiatt növekvő számú feladatok között sorolta fel az ajánlatkérő a szükséges gépek, eszközök, fogyóanyagok munkavégzés helyszínére történő szállításával, szervezésével és tárolásával, a munkavállalóknak a munkavégzés helyére történő eljuttatásával, rendelkezésére állásának biztosításával járó feladatokat. Ezek a takarítási tevékenységhez kapcsolódó járulékos szolgáltatások, nem pedig a beszerzés tárgya szerinti alapszolgáltatás. E járulékos tevékenységek ellátása pedig egy nagy múltú, nagy tapasztalattal, megfelelő létszámmal rendelkező gazdasági szereplő számára nem jelent teljesíthetetlen vállalat, abban az esetben sem, ha nem rendelkezik az alkalmassági követelményben meghatározott számú településen történő teljesítési referenciával.

16. A kérelmező hangsúlyozta, hogy ugyan rendelkezik a felhívás feladásának napjától visszafelé számított 36 hónapban teljesített olyan referenciával, amely összesen legalább 50 000 db közösségi közlekedésben résztvevő személyszállító járművön megvalósított tisztítási és/vagy fertőtlenítési esemény szerződés szerű teljesítésére vonatkozik, azonban az összes

rendelkezésre álló referenciája felhasználásával sem tudja igazolni, hogy ezen referenciák kapcsán a szolgáltatások teljesítése legalább 15 településen történt.

A kérelmező álláspontja, hogy az ajánlatkérő az M/1.2. referenciakövetelmény kapcsán a település szám korlátozással olyan versenyt korlátozó, indokolatlan és túlzó feltételt rögzített, amely azt eredményezi, hogy a közbeszerzési eljárásban valamennyi lehetséges, egyébként a szerződés teljesítésére ténylegesen képes gazdasági szereplő ne tudjon ajánlatot tenni. Így a beszerzés tárgya szerinti feladatot teljesíteni képes kérelmező számára is kizárt az ajánlattétel.

17. A kérelmező megjegyezte továbbá, hogy a referencia követelményekben meghatározott településszámok a beszerzési tárgyban rögzített településszámokhoz viszonyítottnan ugyan megfelelnek a Kbt. 65. § (5) bekezdésében rögzített 75%-os szabálynak, azonban a Kbt. 65. § (3) bekezdésében foglaltaknak való megfelelésük nem állapítható meg. Mennyiségi előírás azonban legfeljebb a szerződés teljesítéséhez ténylegesen szükséges feltételek mértékéig írható elő. Az alkalmassági követelmények nem a teljesítés biztosítását szolgálják, hanem a feladat teljesítésére való alkalmasság megállapítását. A település szám a szolgáltatás jellegére tekintettel nem olyan mutatószám, amely szükséges lenne az alkalmasság méréséhez.

18. A kérelmező a fenti, jogsértőnek tartott alkalmassági feltételek kapcsán hivatkozott a Döntőbizottság határozataira (D.60/9/2020.; D.268/12/2014.; D.503/12/2020.; D.552/33/2020.; D.634/12/2017.), amelyek álláspontja szerint szintén alátámasztják az ajánlatkérő által előírt alkalmassági követelmények versenykorlátozó, a részvételt szűkítő mivoltát.

19. A kérelmező 2022. február 25. napján tett észrevételében – fentieken túl – fenntartotta, hogy az M/1.2. pontban foglalt referenciakövetelmény mennyiségi előírásán túlmenően a településszám korlátozással egy versenyt korlátozó, indokolatlan és túlzó feltételt rögzített. Ez azt eredményezi, hogy a közbeszerzési eljárásban valamennyi lehetséges, egyébként a szerződés teljesítésére ténylegesen képes gazdasági szereplő ne tudjon ajánlatot tenni, mint ahogy a beszerzés tárgya szerinti feladatot teljesíteni képes kérelmező számára is kizárt ezen feltételekkel az ajánlattétel.

Az ajánlatkérő álláspontjával szemben igenis fontos, hogy az a település, amelyen a kérelmező tevékenykedik, mekkora területen helyezkedik el. Egy többmillió városban egyes helyszínek adott esetben olyan távolságra lehetnek egymástól, mint egyes kisebb települések egy magyarországi megyében. A szolgáltatási helyszínek egymástól való nagyobb távolsága egy nagyvárosban is megvalósul. A kérelmező ezért nem tudja elfogadni az ajánlatkérő azon álláspontját, hogy a teljesítési képesség vizsgálata szempontjából szükséges lenne több településre kiterjedő, időben és térben is koordinált szolgáltatás ellátás igazolása.

Ismételten rámutatott, hogy az alkalmassági követelményeknek egy olyan minimum elvárás-rendszert kell képviselniük, amelyek segítenek kiszűrni a feladat teljesítésére nem képes gazdasági szereplőket, és az alkalmassági követelmények előírása során a lehető legszélesebb körben kell érvényesülnie a verseny követelményének és ennek megfelelően az alkalmassági követelményeknek a szükséges minimumra kell korlátozódnuk.

20. Nem tartotta elfogadhatónak azon ajánlatkérői álláspontot, hogy ha az adott referenciaelőírás a Kbt. 65. § (5) bekezdésének megfelel (75%-os szabály), úgy az a törvény alapján szükségszerűen megfelel a Kbt. 65. § (3) bekezdésnek is. Azaz, hogy legfeljebb a szerződés teljesítéséhez ténylegesen szükséges feltételek mértékéig lehet referenciakövetelményeket előírni, tekintettel arra, hogy a szükséges mértékű előírás mennyiségi követelményét a törvény maga rögzíti. E körben utalt a Tanács útmutatójában

foglaltakra, miszerint hiába megfelelő a kért referencia értéke, ha összességében túlságosan komplex és bonyolult a referenciákra vonatkozó követelmények meghatározása, és az a beszerzés tárgyához képest aránytalanul minősül. Az alkalmassági követelményeket kizárólag a szerződés teljesítéséhez ténylegesen szükséges mértékig lehet előírni. Az alkalmassági feltételrendszer arányosságának vizsgálatakor nem elegendő, ha annak egyes elemei önmagukban nem túlzók, a feltételrendszer összességében sem eredményezhet indokolatlanul versenyszűkítő hatást.

Az M/1.2. referenciakövetelmény települési korlátozására vonatkozó előírása egy nagymúltú, megfelelő szakmai tapasztalattal, és országos, több települést érintő épület/építmény takarításra vonatkozó hálózattal rendelkező gazdasági szereplőt kizár a közbeszerzési eljárásban való részvételtől. A településszámra vonatkozó mennyiségi előírás, a referenciakövetelmények többi elemével, már egy olyan komplex feltételrendszert alkot, amely összességében indokolatlanul versenyszűkítő, és együttesen a szerződés teljesítéséhez ténylegesen szükséges mértéket egyértelműen meghaladja.

21. A kérelmező 2022. március 7. napján tett észrevételében – fentiekén túl – kiemelte, hogy az ajánlatkérő által rögzített komplex szakmai tapasztalattal rendelkezik. Nagy földrajzi területen, több helyszínen, folyamatosan lát el közbeszerzés tárgya szerinti feladatokat változó ütemezés szerint. A közbeszerzés tárgyát képező tevékenységeket maradéktalanul megfelelő szervezettséggel el tudná látni. Az ott felsorolt feladatok a közbeszerzés tárgya szerinti piaci területen tevékenykedő gazdasági szereplők számára nehézséget nem okozhat. Rendelkezik magas létszámú, kvalifikált humán erőforrással, munkaszervezési tapasztalatokkal. Továbbá a kapacitások megfelelő mozgatásához, sürgős feladatok ellátásához is megfelelő szakmai tapasztalattal rendelkezik, tapasztalatot szerzett több településen történő egyidőben történő, folyamatos szolgáltatás ellátás területén.

22. A kérelmező 2022. március 10. napján tett észrevételében megerősítette, hogy – az alkalmassági feltételként előírt paraméterek alapul vételével –, nem tud legalább 15 település viszonylatában felmutatni referenciát a felhívásban említett jármű tisztítási/fertőtlenítési események tekintetében.

A kérelmező 510.000 db közösségi közlekedésben résztvevő személyszállító járművön megvalósított tisztítási és/vagy fertőtlenítési esemény szerződés szerű teljesítésére vonatkozó referenciát is be tudna mutatni a vizsgált időszakra vonatkozóan, azonban ezen referenciák 4 település (Budapest és további 3) viszonylatában merülnek csak fel. Azonban hangsúlyozni kívánta, hogy bár nem áll módjában 15 település viszonylatában felmutatni járműtakarítási referenciát, attól még a szükséges kapacitásokkal, szakmai tapasztalattal rendelkezik ahhoz, hogy járműtakarítást a közbeszerzést érintő települések viszonylatában ellássa. A kérelmező nagy földrajzi területen, több helyszínen, folyamatosan lát el épület/építménytakarítást napi szinten, több mint 50 településen, több százezer m²-en. Az érintett települések között 4 olyan város is szerepel, ahol a takarított terület nagysága eléri, vagy meghaladja a 40.000 m²-t, 2 város esetében pedig a 90.000 m²-t. Azaz a közbeszerzés tárgya szerinti több településen végzendő járműtakarítás esetén is képes lenne a kapacitásait megfelelően mozgatni, a feladat ellátásához szükséges humán erőforrással, munkaszervezési tapasztalatokkal maradéktalanul rendelkezik.

23. Harmadik kérelmi elemként előadta, hogy – szintén a már megjelölt Kbt. 65. § (3) bekezdés és a Kbt. alapelvek szempontjából – jogsértő a felhívás III.1.3) Műszaki, illetve szakmai alkalmasság, M/2.d) pontjában meghatározott alkalmassági követelmény is. Az ebben meghatározott ajánlatkérői elvárás nem a közbeszerzés tárgyára korlátozódik, és túlzó követelmény a 40/2009. (XI. 20.) EüM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 1. számú melléklete szerinti „Fertőtlenítés, valamint az erre használatos anyagok, gépek és eszközök vizsgálata és ellenőrzése” szakterületen szakértői engedéllyel rendelkező legalább 1 fő egészségügyi szakértő szakember előírása. A közbeszerzés tárgyát a 2. részajánlati körben az ajánlatkérő üzemeltetésében álló létesítmények, utasforgalmi területek, üzemi területek és autóbuszok takarítási, illetőleg fertőtlenítési feladatai jelentik. A közbeszerzés tárgyát tehát nem képezi egészségügyi szakértői feladat. Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) 247. § (2) bekezdés g) pont gg) alpontja adott felhatalmazást a Rendelet megalkotására. Az Eütv. által adott felhatalmazásokból pedig egyértelműen levezethető, hogy a Rendelet az *egészségügyi szolgáltatásokkal* kapcsolatos előírásokat rögzíti. Jelen közbeszerzés tárgyát azonban nem képezi egészségügyi szolgáltatás, sőt a takarítási, fertőtlenítési feladat egészségügyi intézményre sem terjed ki. Ezzel összefüggésben hivatkozott az Eütv. 233. §, 234. §-a és a 234./A §-a 235. § (1) bekezdésére, továbbá a Rendelet 2. §-ára, és a törvény 106. §-ában foglaltakra.

24. Fentiek alapján a kérelmező véleménye az, hogy a beszerzés tárgya szerinti takarítási tevékenység végzéséhez nem szükséges az egészségügyről szóló jogszabályban előírt feladat, azaz egészségügyi szakkérdés vagy az egészségügyi, szociális intézmény működésével kapcsolatban meghatározott szakterületen szakértő állásfoglalás adása. A szolgáltatás teljesítése során nem merül fel olyan feladat, mely „Fertőtlenítés, valamint az erre használatos anyagok és eszközök vizsgálata és ellenőrzése” tárgyú szakterületen engedéllyel rendelkező egészségügyi szakértő szakember teljesítésben való részvételét feltétlenül indokolná. Álláspontja szerint a közbeszerzési eljárás tárgyát képező takarítási feladat ellátásához alkalmazott gépek fertőtlenítése nem igényel speciális fertőtlenítési folyamatot, sem a kiírás szerinti egészségügyi szakértő szakember bevonását. A közbeszerzés tárgyát nem képezi egészségügyi szolgáltatás, a teljesítés során nem is merülhet fel olyan egészségügyi szakkérdés, amely az egészségügyi szakértő bevonását indokolná, az nem szükséges a teljesítéshez.

Megjegyezte továbbá, hogy a fertőtlenítés a Covid-járvány kezdete óta alapszolgáltatássá vált a takarítás ágazatban, az ilyen tevékenységet végző cégeknek fel kellett készülniük arra, hogy el tudják látni a feladatot. Ezen túl felmerülő, egyedi, speciális helyzet esetén megfelelő, specifikus szakértelemmel rendelkező szakember igénybe vehető (alvállalkozóként). Emiatt külön szakértőt alkalmazni a szerződés teljes időtartama alatt (alkalmassági minimumkövetelményként előírni) azon túl, hogy jogsértő, jelentős többletköltség is, amelyet ajánlattevők kénytelenek lennének az ajánlatkérőre terhelni, irracionálisan megemelve az ajánlati árat, amellyel sérül a Kbt. 2. § (4) bekezdése szerinti alapelv.

25. A kérelmező előadta továbbá, hogy információi szerint országosan 10 fő olyan személy van, aki a felhívásban megjelölt szakértői engedéllyel rendelkezik. Mindemelett a szakértők elérhetőségéhez való hozzáférés is akadályoztatott (a nyilvántartó szerv – Budapest Főváros Kormányhivatala Népegészségügyi Főosztály – adatok kiadására csak szűk körben jogosult; elérhetőséget nem tart nyilván). Ezek a körülmények az ajánlatot potenciálisan benyújtható piaci szereplők számát jelentősen korlátozzák, sértve a már hivatkozott jogszabályhelyekben foglaltakat. Az M/2.d) pontban előírt szakemberre vonatkozó alkalmassági követelmény nem a közbeszerzés tárgyára korlátozódik, és a szerződés

teljesítéséhez ténylegesen nem szükséges feltétel, ezért egyértelműen versenyszűkítő előírás. E körben hivatkozott még a közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 21. § (3) bekezdésében foglaltakra is. Továbbá ismételt hivatkozott az Útmutatóra, annak e körben vonatkozó részeire. Külön kiemelte még a Döntőbizottság D.541/11/2021. számú határozatát, amely teljes mértékben azonos tényállásnál mondta ki a Kbt. 65. § (3) bekezdés megsértését.

26. A kérelmező – az előzetes vitarendezési kérelemre adott ajánlatkérői válasza is utalva – megjegyezte továbbá, hogy a közbeszerzési dokumentumokból nem állapítható meg (egy bekezdés szól csak róla), hogy a szakértő tevékenysége a teljesítés során miben testesülne meg. Milyen esetekben kellene és milyen módon részt vennie a teljesítésben, miként lehetne záloga a szolgáltatás megfelelő színvonalon történő, megfelelő utasbiztonságot garantáló ellátásnak. Az ajánlatkérő a kiadott műszaki leírásban egyértelműen meghatározta a takarítás során használható takarítószerrel kapcsolatos követelményeket, az alkalmazandó eszközöket és gépeket, továbbá megadta a takarítási folyamatok leírását. A Gépi légfertőtlenítés esetében az elvárásokat egyértelműen és részletesen megadta (Műszaki leírás 3.5 pont), valamint az UV Fertőtlenítés kapcsán is rögzítésre került annak műszaki tartalma, egyértelmű előírásokat megfogalmazva (Műszaki leírás 7.1.3. pont). Az UV fertőtlenítés elvégzéséhez, ahhoz kapcsolódó ATP szint méréshez nem szükséges egészségügyi szakértő. Az alkalmazott tisztítószerek, gépek, takarítási eljárások kapcsán egyértelműen megfogalmazott ajánlatkérői elvárások mellett nem egyértelmű, hogy az előírt szakértő feladata miben állna, mi az az indok, amely alapján kizárólag csak ő képes a fertőtlenítési eljárások hatékonyságát biztosítani.

A kérelmező szerint attól, hogy a fertőtlenítési feladatok egészségügyi kockázatok minimalizálását hivatottak szolgálni, még nem juthat el az ajánlatkérő arra a következtetésre, hogy egészségügyi szolgáltatás beszerzésére irányulna a közbeszerzés tárgya. A beszerzés tárgyát képező takarítási, fertőtlenítési feladatok ellátása, teljesítése és az egészségügyi szakértő személye között fennálló közvetlen kapcsolat egyáltalán nem állapítható meg.

27. Fenntartotta továbbá azon álláspontját, hogy az Eütv. által adott felhatalmazásokból egyértelműen levezethető, a Rendelet az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos előírásokat rögzíti. Jelen közbeszerzés tárgyát azonban nem képezi egészségügyi szolgáltatás, sőt a takarítási, fertőtlenítési feladat egészségügyi intézményre sem terjed ki.

Megjegyezte, hogy az ajánlatkérő észrevételében tévesen idézte az Eütv. 247. § (2) bekezdését. Nem helytálló, hogy az nem tartalmazza „az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatban” szókapcsolatot. Az ajánlatkérő ugyanis a jogszabályhely g) pontját nem idézte be, csak kizárólag gg) alpontját. A hivatkozott jogszabály helyesen ekként rendelkezik: „247. § (2) Felhatalmazást kap a miniszter, hogy g) az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatban:...”

A jogszabály szövege tehát egyértelműen tartalmazza „az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatban” rendelkezést, azaz maga a jogalkotó szűkíti le az egészségügyi szakértői szakterületeket kizárólag az egészségügyi szolgáltatásokra. Az Eütv. 247. § (2) bekezdés g) pont gg) alpontja szerint a miniszter arra kapott felhatalmazást, hogy az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatban alkossa meg az egészségügyi szakértői szakterületeket és az azzal kapcsolatos részletszabályokat.

28. Kérelmező álláspontja szerint az alkalmasság minimumkövetelményeként rögzített legalább 1 fő egészségügyi szakértő szakember alatt – aki rendelkezik a Rendelet 1. számú melléklete szerinti „Fertőtlenítés, valamint az erre használatos anyagok, gépek és eszközök

vizsgálata és ellenőrzése” szakterületen szakértői engedéllyel – kizárólag olyan személy érthető, aki egészségügyi ellátás keretében, annak kapcsán végez feladatot. A vonatkozó jogszabályi rendelkezésekből nem vezethető le, hogy a szakértő akár nem egészségügyi szolgáltatások körébe tartozóan is végezhetne, pontosan körül nem határolt egyéb feladatokat. Nem vitatott, hogy a Rendelet 1. melléklete összesen 66 féle szakértői tevékenység szakterületet rögzít, azonban hangsúlyozni szükséges, hogy a fenti jogszabályi rendelkezés alapján ezen egészségügyi szakértői szakterületek az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatban kerültek megalkotásra.

29. Az ajánlatkérő észrevételében kiemelte, hogy a közbeszerzési eljárás elnevezése a felhívás II.1.1) pontjában foglaltak szerint: „Létesítmények, autóbuszok takarítása, fertőtlenítése”, azaz ez utóbbi feladat lényeges része a közbeszerzésnek.

A kérelmező ezzel szemben hivatkozni kíván arra, hogy a takarítás, fertőtlenítés fogalmakat maga ajánlatkérő is számos esetben összemossa, azok között éles elhatárolást nem minden esetben tesz (pl. Részvételi felhívás II.2.4) pont – 2. rész: esetében a „III. Rendkívüli takarítás, egyedi esetek C. pontjában).

Ajánlatkérő továbbá hivatkozott észrevételében a szerződéstervezet 5.5. pontjára: „Vállalkozó kötelessége a jogszabályi, technológiai, környezetvédelmi előírásoknak, továbbá a jelen szerződésben és annak mellékleteiben meghatározott követelményeknek megfelelő tisztító-, mosó, fertőtlenítő és egyéb (vegy)szerek felhasználása.”, azonban a kérelmező számára ez alapján nem egyértelmű, hogy ezen általános vállalkozói kötelesség felsorolás miatt lenne indok a szakértő alkalmazásának szükségességére.

A közbeszerzési dokumentumokból tehát nem állapítható meg, hogy az egészségügyi szakértő tevékenysége a teljesítés során miben testesülne meg. Mely esetekben kellene és milyen módon részt vennie a teljesítésben, ezen szakember által vagy vele kapcsán ellátandó feladat nem olvasható ki a dokumentációból. Nem állapítható meg, hogy miként lehetne ezen személy záloga a szolgáltatás megfelelő színvonalon történő, megfelelő utasbiztonságot garantáló ellátásnak.

30. Lényegesnek tartotta kiemelni azt is, hogy műszaki leírás egyértelműen meghatározta a takarítás során használható takarítószerrel kapcsolatos követelményeket, az alkalmazandó eszközöket és gépeket, továbbá megadta a takarítási folyamatok leírását. A Gépi légfertőtlenítés esetében az elvárásokat egyértelműen és részletesen megadta (lásd Műszaki leírás 3.5 pont: A takarítási tevékenység minimálisan elvárt technológiai leírása Utasforgalmi- és Üzemi területek esetében), valamint az UV Fertőtlenítés kapcsán is rögzítésre került annak műszaki tartalma egyértelmű előírásokat megfogalmazva (lásd Műszaki leírás 7.1.3. pont: Nagytakarítás). Az alkalmazott tisztítószerrel, gépek, takarítási eljárások kapcsán egyértelműen megfogalmazott ajánlatkérői elvárások mellett nem igazán értelmezhető, hogy az előírt szakértő feladata mégis miben állna. Mi az az indok, mely alapján kizárólag ő képes a fertőtlenítési eljárások hatékonyságát, valamint az erre használatos anyagoknak, gépeknek és eszközöknek a vizsgálatát, ellenőrzését biztosítani.

Az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentációban megadta az elvárásait a nyertes ajánlattevő által használt gépekkel és anyagokkal, tisztítószerrel szemben, és a takarítási szolgáltatások technológiai részleteit is rögzítette, ezen előírások teljesítés során történő betartása egy takarítási szolgáltatást nagy múlttal végző ajánlattevő számára egészségügyi szakértő bevonása nélkül biztosítható.

Az ajánlatkérő olyan feladatot kíván ajánlattevőkre telepíteni, amelynek ellenőrzési kötelezettsége őt terhelné. Az előírt elvárást ajánlatkérői oldalon kellene teljesíteni mind a közbeszerzési eljárás előkészítése, mind a szolgáltatás teljesítése során, akként, hogy

egészségügyi szakértő bevonásával kerülnek kidolgozásra a feladatellátás részletelemei, illetve a szakértő bevonásával történik a teljesítés ellenőrzése is.

31. A harmadik kérelmi elem szerinti jogsértés kapcsán fenntartotta (az Eütv. által adott felhatalmazásokból is egyértelműen levezethető), hogy a Rendelet az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos előírásokat rögzíti. A Rendelet mellékletében meghatározott, ajánlatkérő által hivatkozott szakterület (18.) az egészségügyi szolgáltatások kapcsán rögzített fertőtlenítési folyamatra vonatkozik. Nem vezethető le egyik jogszabály alapján sem, hogy a fertőtlenítés az egészségügyi tevékenység körébe lenne sorolható. Kifejezetten vitatta, hogy a műszaki leírásban rögzített fertőtlenítési munkanemek és feladatkörök alapján egyértelmű lenne, hogy a szakértő feladata kiterjed az ajánlatkérő észrevételében szereplő felsorolásra. Ilyen felsorolást a közbeszerzési dokumentumok nem tartalmaznak. A szakértő feladatai a közbeszerzési dokumentációban nem kerültek egyértelműen rögzítésre.

32. A kérelmező álláspontja továbbra is az, hogy az egészségügyi szakértő szakember alatt kizárólag olyan személy érthető, aki egészségügyi ellátás keretében, annak kapcsán végez feladatot. A vonatkozó jogszabályi rendelkezésekből nem vezethető le, hogy a szakértő akár nem egészségügyi szolgáltatások körébe tartozóan is végezhetne, pontosan körül nem határolt egyéb feladatokat.

Az ajánlatkérő észrevétele

33. Az ajánlatkérő észrevételében kérte az alaptalan kérelem elutasítását. Cáfolta azt a kérelmezői álláspontot, hogy a közösségi közlekedésben résztvevő személyszállító járművön megvalósított tisztítási és/vagy fertőtlenítési esemény ellátása során nincs relevanciája, hogy a személyszállító járművek hány településen találhatók. A közbeszerzési eljárás tárgyát nagy földrajzi területen, folyamatosan ellátandó szolgáltatás képezi (64 település, 117 helyszín, 62 megálló, 803.813 m², mindez több megyében). Ezen összetett szolgáltatás a nyertes ajánlattevőtől magas létszámú, kvalifikált humán erőforrás rendelkezésre állását, munkaszervezési, valamint erőforrás allokációs tapasztalatot követel meg. Tehát egy regionálisan ellátandó, komplex szolgáltatás ellátásáról van szó, ezért az, hogy az ajánlattevő egy településen, koncentráltan rendelkezik – akár nagymértékű – kapacitásokkal és referenciákkal, még nem teszi alkalmassá egy regionálisan teljesítendő, térben és időben is komplex szolgáltatás ellátására.

34. Álláspontja szerint a Kbt. 65. § (5) bekezdése egy törvényi vélelmet tartalmaz, amelyben a Kbt. konkrétan előírja, hogy mit kell a referenciák körében ténylegesen szükséges mértékű előírásnak tekinteni. E mértéknek a felhívás M/1.2. pontjában foglalt előírások maradéktalanul megfelelnek. A Kbt. 65. § (3) bekezdés szerint legfeljebb a szerződés teljesítéséhez ténylegesen szükséges feltételek mértékéig lehet referenciakövetelményeket előírni. A szükséges mértékű előírás mennyiségi követelményét pedig a törvény maga rögzíti.

35. Az ajánlatkérő szerint a kérelmező magával ellentmondásos nyilatkozatot tett, amikor abbéli álláspontjának adott hangot, hogy a településszám egy olyan mutatószám, amely nem a beszerzés tárgyának tényleges mennyiségét határolja be, tekintettel arra is, hogy az ajánlati felhívásban felsorolt megyékben lévő települések eltérő lakosságszámúak. Ezért e tényező „inkább a szolgáltatás jövőbeni ellátásának megszervezése szempontjából bírhat jelentőséggel, hogy a feladatellátás hány települést fog érinteni”.

Az ajánlatkérő szerint a kérelmező ezzel önmagát cáfolja, azaz azt, hogy a több településen

történő szolgáltatás ellátás előírása indokolatlan volna. A kérelmező maga is rögzíti ezen körülmény jelentőségét a szolgáltatás megszervezése vonatkozásában, amely a tárgyi közbeszerzési eljárás eredményeképpen ellátandó szolgáltatás nyújtására vonatkozó alkalmasság legfontosabb aspektusa.

Ajánlatkérő álláspontja szerint továbbá az egymástól nagy távolságra található, több kisebb településen egyidőben történő, folyamatos szolgáltatás nyújtás igenis jelentősen nagyobb kihívás elé állítja a nyertes ajánlattevőt, mint egy koncentrált, erőforrásokkal és infrastruktúrával ellátott nagyvárosban nyújtott szolgáltatás.

Egyebekben megjegyzi, hogy a települések lakosság száma vonatkozásában nem rögzített semmilyen előírást.

36. Kifejtette, hogy nem ért egyet a kérelmező állításával, miszerint azon ajánlattevő, aki egy településen, koncentráltan rendelkezik nagymértékű kapacitásokkal és referenciákkal, biztosan rendelkezik azzal a humán erőforrás- és eszköz igényvel, amely a szolgáltatás több kisebb településen történő ellátását is biztosítani tudja, és biztosan rendelkezik a szükséges pénzügyi likviditással is, hogy a meglévő humán erőforrás- és eszközállományát a szükséges mértékben mozgatni tudja.

A közbeszerzés tárgyát egy komplex szolgáltatás ellátása képezi, amelyhez jellegéből adódóan különböző, differenciált alkalmassági követelmények kapcsolódnak. Azon tény, hogy egy gazdasági szereplő koncentráltan rendelkezik nagymértékű kapacitásokkal és referenciákkal, még nem teszi alkalmassá egy regionális szinten ellátandó szolgáltatás ellátására. Egy ilyen kiterjedt és komplex szolgáltatás ellátás – a kérelmező által is elismerten – eltérő jellegű erőforrás allokációs és munkaszervezési tapasztalatot követel meg, amely olyan feladatok elé állítja, amelyekben nincs tapasztalata és ezen nem segíti át a pénzügyi likviditását. Megjegyzendő, hogy a jogorvoslati kérelem tárgyát a műszaki szakmai alkalmasság képezi.

Az ajánlatkérő egyértelmű álláspontja, hogy az egymástól távol eső szolgáltatással érintett települések száma a közbeszerzési eljárásnak olyan mennyiségi mérőszáma, amely a szerződés teljesítését összetettebbé, bonyolultabbá, kockázatosabbá, költségesebbé, nagyobb szervezési és koordinációs igényűvé teszi, így összességében magasabb szintű szolgáltatói felkészültséget igényel, amelyre tekintettel az ajánlatkérőnek elemi érdeke és törvényes joga ezen felkészültséget alkalmassági követelmény keretében vizsgálni.

37. Az ajánlatkérő a 2022. március 7. napján tett észrevételében a második kérelmi elem kapcsán megismételte, hogy az általa előírt alkalmassági feltételek nem jogsértők, megfelelnek a Kbt. elvárásainak. Utalt arra, hogy a közbeszerzési eljárás tárgyát nagy földrajzi területen, folyamatosan ellátandó szolgáltatás képezi. Ellátása a nyertes ajánlattevőtől komplex szakmai tapasztalatot követel meg, mert a szolgáltatás összetett jellegű, takarítási és fertőtlenítési tevékenységek széles körét foglalja magában. Nagy földrajzi területen, feladat típusonként, helyszínenként és egyedi körülmények felmerülése okán is változó ütemezés szerint. A műszaki leírás szerint:

- Utasforgalmi területeken a takarítási szolgáltatást az „elvárt tisztaság” szempontjai alapján folyamatosan kell végezni,
- Utasforgalmi területeken téli hó- és síkosságmentesítési feladatokat a takarításhoz hasonlóan folyamatosan, a téli csapadék, vagy lefagyások megjelenésére azonnal reagálva, azoknak megszűnéséig kell végezni
- Üzemi területek takarítása előre meghatározott gyakoriság szerint történik
- Üzemi területek tekintetében a téli hó- és síkosságmentesítési feladatokat folyamatosan, a téli csapadék, vagy lefagyások megjelenésére azonnal reagálva, azoknak megszűnéséig kell végezni.

- Rendkívüli takarítás természeti csapás, havária helyzet vagy emberi tevékenység okozta váratlan esemény, amelynek következtében normál és sürgős munkavégzés is szükséges, sürgősség esetén 2 órán belüli munkakezdéssel.
- Gépi légtisztítás egyedi megrendelés alapján
- Deponált hó szállítása egyedi megrendelés alapján
- Higiénias anyagok folyamatos biztosítása egyedi megrendelés alapján
- Autóbuszok takarítási és fertőtlenítési feladatainak ellátása tervezett ütemezés szerint, illetve egyedi igények alapján

A fentiek alapján egyértelműen látható, hogy az előre megadott teljesítési helyszíneken – 64 településen – folyamatos rendelkezésre állással, előre tervezett ütemezéssel és az egyedi megrendelések alapján, sürgős kezdéssel is szolgáltatást kell nyújtani, amely magas létszámú, kvalifikált humán erőforrás rendelkezésre állását, munkaszervezési, valamint erőforrásallokációs tapasztalatot követel meg.

38. Az ajánlatkérő szerint nem elegendő, ha valaki a feladat elvégzéséhez szükséges kapacitással rendelkezik. Biztosítani kell a kapacitások megfelelő megoszlását, valamennyi teljesítési helyszín vonatkozásában az egyedi megrendelések, sürgős feladatok ellátásához. Kalkulálni kell a tervezhető és nem tervezhető hiányzásokkal, ebből eredően helyettesítő állomány bevonásával, más munkaterületről történő átcsoportosítással. Mindez értelemszerűen könnyebben megvalósítható egy településen belül (még ha az egy nagyobb város is). Különböző települések között – egymástól jelentős távolságra - ez lényegesen bonyolultabb, más munkaszervezést, ráfordítást és logisztikát feltételez a szolgáltatótól, területi alapon szervezett ügyeleti rendszer üzemeltetésével.

39. Egyéb területeken is többlet feladatokat támaszt a több településen történő szolgáltatás nyújtás. Szükséges a gép- és eszközpark többszörözése, ha a települések közti távolság és a teljesítés ütemezése nem teszi lehetővé a több helyszínen történő párhuzamos üzemeltetést, így a karbantartási-tárolási feladatok is nőnek. Differenciált személyi állományt, szükségszerűen összetettebb irányítást igényel, és nagyobb terhet ró a szolgáltatás nyújtásáért felelős szervezetre. Szintén többletfeladat a megfelelő toborzási és képzési struktúra kialakítása, valamint a minőségbiztosítási-ellenőrzési folyamatok kidolgozása és érvényesítése. Ez az érintett települések számával, a nagyobb szolgáltatási területtel együtt nő, hiszen egy több tucat településen ellátandó szolgáltatás összetettebb toborzási, képzési és minőségbiztosítási, beszerzési, logisztikai és irányítási folyamatokat feltételez, mint a centralizált működés.

A szolgáltatás helyszínek egymástól való távolsága tehát nem csak a megfelelő színvonalú feladatellátást, hanem a feladat elláthatóságát önmagában befolyásolja. Amennyiben egy szolgáltatást pusztán egy településen – akár egy nagyvárosban – nyújtanak koncentráltan, nagy mennyiségben abban az esetben a referenciával igazolt munkaszervezési tapasztalatok olyan mértékben csökkennek, amely nem biztosítja egy regionális szintű szolgáltatás teljesítésére való képességet.

40. Az ajánlatkérő szerint az általa alkalmazott alkalmassági követelményrendszer jogszerű, a közbeszerzés tárgyára korlátozódik, tekintettel van a beszerzés becsült értékére és a szerződés teljesítéséhez ténylegesen szükséges feltételek mértékét nem haladja meg. A közbeszerzés tárgyát egy komplex szolgáltatás ellátása képezi, amelyhez jellegéből adódóan különböző, differenciált alkalmassági követelmények kapcsolódnak. Egyértelmű álláspontja, hogy az egymástól távol eső szolgáltatással érintett települések száma a közbeszerzési eljárásnak olyan mennyiségi mérőszáma, amely magasabb szintű szolgáltatói felkészültséget

igényel. Erre tekintettel az ajánlatkérőnek elemi érdeke és törvényes joga ezen felkészültséget alkalmassági követelmény keretében vizsgálni.

41. A harmadik kérelmi elem kapcsán az ajánlatkérő előadta, hogy az egészségügyi szakértő tevékenysége, valamint szerződés teljesítésébe történő bevonása vonatkozásában az egyetlen jogszabályi korlátozás az, hogy a szakértő a Rendelet, valamint az Eütv. szerinti feladatokat végezze a szerződés teljesítésével összefüggésben.

A törvény 3. § e) pontja szerint egészségügyi szolgáltatás többek között egyén egészségének megőrzésére, továbbá a megbetegedések megelőzésére irányuló egészségügyi tevékenység. Továbbá a Rendelet 1. sz. melléklete szerint a szakértő szakterületéhez tartozik a „18. Fertőtlenítés, valamint az erre használatos anyagok, gépek és eszközök vizsgálata és ellenőrzése”. Az ajánlatkérő pedig észrevételei során részletesen bemutatta a szerződés tárgyát képező fertőtlenítési tevékenységet. A fertőtlenítési feladatok így a törvényi – 3. § e) pontja szerinti – fogalommal összhangban állnak. Ezen túlmenően az említett szakterület leírásában szerepel az „ellenőrzés” is, mint szakértői tevékenység. A fertőtlenítési tevékenységnek, valamint az erre használatos anyagok, gépek és eszközök vizsgálatának és ellenőrzésének tevékenységi körét tehát fenti jogszabályok azonosítják olyan tevékenységként, amelyhez egészségügyi szakértő igénybe vehető.

42. A fertőtlenítéssel kapcsolatos szakkérdések megítélése egészségügyi ismeretet igényel, amelyet az egészségügyi miniszter a hivatkozott jogszabályban is ilyen tevékenységként jelöl meg. A közbeszerzési eljárásnak egyértelműen fontos és kiemelt tárgyát képezik a fertőtlenítési feladatok, amelyek különböző teljesítési helyszínekhez is igazodva, változatos körben és módszerek szerint kerülnek megvalósításra, így a szakértő tevékenysége is ezen változatos fertőtlenítési feladatkörhöz igazodik. A műszaki leírásban rögzítésre került, hogy az egészségügyi szakértő a szerződés teljesítésével összefüggésben legalább milyen feladatok ellátására köteles: *„Fertőtlenítés, valamint az erre használatos anyagok, gépek és eszközök vizsgálata és ellenőrzése, azokkal kapcsolatban szakvélemény adása”* Ennek körében – a műszaki leírásban rögzített fertőtlenítési munkanemek és feladatkörök alapján egyértelmű – hogy a szakértő feladata kiterjed:

43. A jogorvoslati kérelem harmadik kérelmi elemére vonatkozóan az ajánlatkérő elsőként hivatkozott arra, hogy az egészségügyi szakemberre vonatkozó alkalmassági minimumkövetelmény a közbeszerzés tárgyára korlátozódik és nem túlzó előírás. Sem a Rendelet, sem az Eütv. rendelkezései alapján nem vezethető le, hogy az egészségügyi szakértő tevékenységét csak egészségügyi szolgáltatás vonatkozásában, vagy egészségügyi intézményben láthatja el. Véleménye szerint a kérelmező helytelenül idézte a jogszabályokat, saját álláspontját szőtte a jogszabály szövegébe (az nem tartalmazza a kérelmező által idézni igyekezett „az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatban” szófordulatot). Az Eütv. 247. § (2) bekezdés g) pont gg) alpontja alapján ugyanis megállapítható, hogy a jogalkotó sem szűkíti le az az egészségügyi szakértői szakterületeket az egészségügyi szolgáltatásokra.

44. A kérelmező az Eütv. 106. §-a alapján az egészségügyi szakember csupán két feladatkörét említi, amelyhez szerinte a közbeszerzés tárgyát képező szolgáltatás nem kapcsolható. Az ajánlatkérő azonban rámutat, hogy a Rendelet 1. sz. melléklete összesen 66 féle szakértői tevékenység szakterületet rögzít, és tartalmazza a tárgyi közbeszerzési eljárásban előírt szakterületet is: „18. Fertőtlenítés, valamint az erre használatos anyagok, gépek és eszközök vizsgálata és ellenőrzése”. Az ajánlatkérő ezzel összefüggésben megjelölte a felhívás azon elemeit is, ahol kifejezetten fertőtlenítési feladatról esik szó [II.1.1) pont:

„Létesítmények, autóbuszok takarítása, fertőtlenítése”, 90921000 Fertőtlenítési és kártevőirtási szolgáltatások; II.2.4) pont – 2. rész III/C/D. – IV. pontok].

Továbbá a műszaki leírás is tartalmazza a fertőtlenítési feladatok részletezését [„Építmény/létesítmény takarítás alkalmával elvégzendő fertőtlenítési feladatok”; C. helyiségcsoport – Fertőtlenítő, pandémiás takarítás; Gépi légfertőtlenítés (építmények/létesítmények vonatkozásában); Autóbuszok takarítási és fertőtlenítési feladatainak ellátása címek alatt]. Vagyis ezek alapján egyértelműen látható a fertőtlenítési feladatok nagy volumene, valamint összetettsége, amelyet tovább árnyal a fertőtlenítési feladatok elvégzésének, helyszíneinek differenciáltsága.

Végül hivatkozott a szerződéstervezet 5.5 pontjára, amely szerint a „Vállalkozó kötelessége a jogszabályi, technológiai, környezetvédelmi előírásoknak, továbbá a jelen szerződésben és annak mellékleteiben meghatározott követelményeknek megfelelő tisztító-, mosó, fertőtlenítő és egyéb (vegy)szerek felhasználása.” Az ajánlatkérő részéről tehát természetes követelményként jelentkezik a fertőtlenítési eljárás hatékonyságának, valamint az erre használatos anyagoknak, gépeknek és eszközöknek a vizsgálatára és ellenőrzésére vonatkozó igénye, amit a hivatkozott szakember útján lát biztosítottnak. A részletes fertőtlenítési technológiáknak, anyaghasználatnak meghatározását kifejezetten nyertes ajánlattó feladatává tette, így az erre vonatkozó megfelelő szakértelem evidens módon nélkülözhetetlen az ajánlattevői oldalon.

45. Fontosnak tartotta kiemelni, hogy speciális eszközöket igénylő tevékenységként jelenik meg a feladatlírásban a gépi légfertőtlenítés, valamint az uv fertőtlenítés, amely esetében a hatásosság vizsgálatát ATP szint méréssel kell elvégezni, és amelynek eredményét dokumentálni is kell. Ezen feladatokkal kapcsolatban továbbá a nyertes ajánlattevőnek kell gondoskodnia a kockázatsökkentő intézkedésekről, a szükséges behatási idő meghatározásáról.

A fentiek mellett a fertőtlenítéssel érintett létesítmények, autóbuszok nagy száma már önmagában garantálja, hogy a szerződés teljesítése során kimondottan változó körülményekhez is igazítani kell majd a fertőtlenítési szolgáltatást. Ez a folyamatosan változó járványhelyzet mellett kiterjed arra is, hogy az érintett létesítményekben találhatóak orvosi rendelők (pl: foglalkozás egészségügyi vizsgálatok végzése), történnek véradások, szükségessé válik állati tetemek, illetve fertőzésveszélyes biológiai eredetű szennyeződések eltávolítása, vagy baleset utáni fertőtlenítés is. Ezek mind az ajánlatkérő által addig alkalmazott technológiáktól, fertőtlenítő szerektől történő eltérést tehetik szükségessé, adott esetben szűk határidővel, gyors és szakszerű döntéshozatalt igényelve, amit csak a hivatkozott szakember útján lát az ajánlatkérő biztosítottnak.

46. A kérelmező azon kritikai felvetésére, hogy csak 11 (időközbeni elhalálozás miatt már csak 10) ilyen szakember áll rendelkezésre, ami önmagában korlátozó tényező, előadta, nincs akadálya annak, hogy ugyanazon szakember több ajánlattevő ajánlatában is megjelenjen. A szakember bevonásának költségeivel az ajánlatkérő természetesen kalkulál, az erre vonatkozó költségeket ajánlattevők szabadon érvényesíthetik, arra is tekintettel, hogy a szakember rendelkezésre állása, mind saját állomány, mind alvállalkozó útján biztosítható.

47. Az ajánlatkérő álláspontja szerint igen lényeges elem, hogy az általa nyújtott közszolgáltatás egyik legfontosabb mérési területe az utasforgalmi létesítmények külső és belső tisztasága, fertőtlenítése, amely az utaselégedettség elengedhetetlen eleme. A közszolgáltatás pandémia idején is szükséges, nem állítható le. A tömegek által látogatott helyszínek, zárt járműterekkel kapcsolatos pandémiás kockázatokat nem kell külön bizonyítani és alátámasztani, ez evidencia. Ugyanakkor a járványhelyzetek kezelése nem

szorítkozik kizárólag a COVID járványhelyzetre. A fertőtlenítési szolgáltatások fontossága valamennyi járvány vonatkozásában kimagasló. Márpedig járvánnyal érintett időszakok felmerülése mindenképpen várható lesz (a kórokozók fajtája, a járvány intenzitása lehet csak a kérdés), ezek változásához minden körülmények között alkalmazkodnia kell a nyertes ajánlattevő által nyújtott szolgáltatásnak.

A fentiekre tekintettel a fertőtlenítési szolgáltatások fontossága a járványhelyzeten túlmutat, a közszolgáltatói tevékenység biztonságos és folyamatos ellátásához, valamint az utasok egészségvédelmének biztosításához a fertőtlenítő, pandémiás takarítási feladatok ellátása kiemelt fontossággal bír. A fertőtlenítő, pandémiás takarítási feladatok ellátásának magas színvonalú, az adott időszakot érintő járványok elleni védekezéshez alkalmazkodó biztosítását az ajánlati felhívás III.1.3) M/2.d pontja szerinti alkalmassági követelményekben rögzített szakember rendelkezésre állása és szerződés teljesítésébe történő bevonása biztosítja.

48. Vitatta a kérelmező azon megállapítását, hogy a kiadott műszaki leírásban egyértelműen meghatározta volna a takarítás során használható takarítószerekkel kapcsolatos követelményeket, az alkalmazandó eszközöket és gépeket, továbbá megadta a takarítási folyamatok részletes leírását. Ezzel szemben előadta, hogy a műszaki leírás alapvetően a fertőtlenítési tevékenységgel elérendő célállapotokat rögzíti. Szolgáltatási igényszinteket határoz meg, illetve egyes esetekben a felhasznált eszközök, szerek tekintetében minimális elvárásokat rögzít, azok jogszabályoknak történő megfelelését elvárva. Kiemelte a szerződéstervezet 5.5. pontját, amely a vállalkozó köteletségévé teszi az alkalmazandó tisztító-, mosó- és fertőtlenítőszeres és egyéb (vegy)szerek megfelelő, előírások szerinti felhasználását, és hogy ő felelős a felhasznált (vegy)szerek rájuk vonatkozó követelményeknek való megfeleléséért. Tehát kifejezetten az ajánlattevői feladatok közé tartozik a megfelelő fertőtlenítő folyamatok megtervezése és technológia megválasztása, amely teljes összhangban áll a megkövetelt egészségügyi szakértő jogszabályban rögzített feladatkörével. Téves az a kérelmezői állítás, hogy az ajánlatkérő a fertőtlenítési feladatok vonatkozásában az alkalmazott tisztítószerek, gépek, takarítási eljárások kapcsán olyan részletezettségű elvárásrendszert adott, amely szükségtelenné tenné a kérelmező által kifogásolt egészségügyi szakértő alkalmazását.

49. A kérelmező álláspontját, miszerint a szerződés teljesítéséhez ne lenne alapvető fontosságú annak megkövetelése, hogy a szerződés teljesítésére való alkalmassághoz az ajánlattevőnek igazolnia kell legalább 1 fő egészségügyi szakértő szakembert, megalapozatlannak tartja. A beszerzés tárgya nagy volumenben tartalmaz fertőtlenítési feladatokat, amelyeket a felhívás és a közbeszerzési dokumentáció számos helyen rögzít. Szintén egyértelműen rögzítésre került, hogy a fertőtlenítési feladatok vonatkozásában a megfelelő fertőtlenítési technológiák, valamint az erre használatos anyagok, gépek és eszközök kiválasztása, meghatározása nyertes ajánlattevő felelősségi köre.

A felhívásban a Rendelet 1. számú melléklete szerinti „Fertőtlenítés, valamint az erre használatos anyagok, gépek és eszközök vizsgálata és ellenőrzése” szakterületen szakértői engedéllyel rendelkező szakértő szerződés teljesítésébe történő bevonását írta elő. Ezzel párhuzamosan a dokumentációban a Rendelettel azonos részletezettséggel szerepel a nevezett szakértő feladata. Az előírt szakértő nem csak egészségügyi szolgáltatás keretében, azzal kapcsolatban fejthet ki tevékenységet, és nem csak akkor indokolható igénybevétele, ha a beszerzés tárgya egészségügyi szolgáltatás. A szakértő alkalmazása az egészségügyi törvény szerinti definíció alapján akkor is indokolható, ha egészségügyi szakismeretet igénylő tények vagy egyéb körülmények megállapítása szükséges. Márpedig a beszerzés tárgya többek között fertőtlenítési szolgáltatás is, és az annak teljesítésével kapcsolatos szakkérdések megítélése egészségügyi ismeretet igényel.

50. A harmadik kérelmi elem kapcsán az ajánlatkérő előadta, hogy az egészségügyi szakértő tevékenysége, valamint szerződés teljesítésébe történő bevonása vonatkozásában az egyetlen jogszabályi korlátozás az, hogy a szakértő a Rendelet, valamint az Eütv. szerinti feladatokat végezze a szerződés teljesítésével összefüggésben.

A törvény 3. § e) pontja szerint egészségügyi szolgáltatás többek között egyén egészségének megőrzésére, továbbá a megbetegedések megelőzésére irányuló egészségügyi tevékenység. Továbbá a Rendelet 1. sz. melléklete szerint a szakértő szakterületéhez tartozik a „18. Fertőtlenítés, valamint az erre használatos anyagok, gépek és eszközök vizsgálata és ellenőrzése”. Az ajánlatkérő pedig észrevételei során részletesen bemutatta a szerződés tárgyát képező fertőtlenítési tevékenységet. A fertőtlenítési feladatok így a törvényi – 3. § e) pontja szerinti – fogalommal összhangban állnak. Ezen túlmenően az említett szakterület leírásában szerepel az „ellenőrzés” is, mint szakértői tevékenység. A fertőtlenítési tevékenységnek, valamint az erre használatos anyagok, gépek és eszközök vizsgálatának és ellenőrzésének tevékenységi körét tehát fenti jogszabályok azonosítják olyan tevékenységként, amelyhez egészségügyi szakértő igénybe vehető.

51. A fertőtlenítéssel kapcsolatos szakkérdések megítélése egészségügyi ismeretet igényel, amelyet az egészségügyi miniszter a hivatkozott jogszabályban is ilyen tevékenységként jelöl meg. A közbeszerzési eljárásnak egyértelműen fontos és kiemelt tárgyát képezik a fertőtlenítési feladatok, amelyek különböző teljesítési helyszínekhez is igazodva, változatos körben és módszerek szerint kerülnek megvalósításra, így a szakértő tevékenysége is ezen változatos fertőtlenítési feladatkörhöz igazodik. A műszaki leírásban rögzítésre került, hogy az egészségügyi szakértő a szerződés teljesítésével összefüggésben legalább milyen feladatok ellátására köteles: „*Fertőtlenítés, valamint az erre használatos anyagok, gépek és eszközök vizsgálata és ellenőrzése, azokkal kapcsolatban szakvélemény adása*” Ennek körében – a műszaki leírásban rögzített fertőtlenítési munkanemek és feladatkörök alapján egyértelmű – hogy a szakértő feladata kiterjed:

- a műszaki leírásban rögzített valamennyi fertőtlenítési feladat vizsgálatára és ellenőrzésére
- fertőtlenítési feladathoz használatos anyagok – fertőtlenítőszer vizsgálatára és ellenőrzésére
- fertőtlenítési feladathoz használatos gépek és eszközök vizsgálatára és ellenőrzésére
- továbbá a fentieket összegző szakvélemény adására.

Nem megalapozott tehát a kérelmező azon állítása, hogy nem állapítható meg a szakértő tevékenysége a teljesítés során miben testesülne meg, hogyan és milyen módon kell részt vennie a teljesítésben, a szakember által ellátandó feladat nem olvasható ki a dokumentációból.

52. Hangsúlyozta, hogy a műszaki leírás nem határoz meg a fertőtlenítési feladatok vonatkozásában olyan részletességű technológiai leírást, illetve anyaghasználatot, amely a szakértő ellenőrzési, vizsgálati és szakvélemény adási kötelezettségét és a szolgáltatás nyújtásban történő részvételét kiüresítené. A részletes fertőtlenítési eljárások és szakmai tartalom – területi egységek és funkciók szerinti bontásban – történő kidolgozása nyertes ajánlattevő feladata, hiszen ő ismeri az általa alkalmazni kívánt szakmai tartalmakat, amely alapján a szolgáltatást szervezi, és amelyre ajánlatát benyújtja.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

53. Az ajánlatkérő 2021. december 28. napján indította meg a közbeszerzési eljárását, ezért a Döntőbizottság az e napon hatályos jogszabályi rendelkezések alapján vizsgálta meg a jogorvoslati kérelmet.

54. A Döntőbizottság elsőként megállapította, hogy a kérelmező a jogorvoslati kérelme első kérelmi elemét a 2022. március 10. napján kelt és benyújtott nyilatkozatában visszavonta.

55. A Kbt. 151. § (7) bekezdése kimondja, hogy a kérelmező az eljárás megindítására irányuló kérelmét vagy annak egyes kérelmi elemeit az érdemi határozat [165. §] meghozataláig visszavonhatja.

56. Az általános közigazgatási rendtartásról szóló, 2016. évi CL. törvény (Ákr.) 47. § (1) bekezdés e) pontja szerint a hatóság az eljárást megszünteti, ha az eljárás kérelemre indult, és valamennyi kérelmező ügyfél kérelmét visszavonta, illetve ahhoz az ellenérdekű ügyfelek az ellenérdekű ügyféllel szemben, kérelemre indított eljárásban (a továbbiakban: jogvita eljárás) hozzájárultak, és az eljárás hivatalból nem folytatható.

57. A fent idézett jogszabályi rendelkezések alapján, figyelemmel a kérelmező nyilatkozatára, a Döntőbizottság ezért az első kérelmi elem tekintetében a jogorvoslati eljárást megszüntette.

58. A második kérelmi elem kapcsán a Döntőbizottságnak – a jogorvoslati kérelem keretei között – abban a kérdésben kellett döntenie, hogy az ajánlatkérőnek a felhívás M/1.2. pontban rögzített alkalmassági feltételként rögzített előírásai sértik-e a Kbt. vonatkozó rendelkezéseit, azaz a Kbt. 65. § (3) bekezdésében foglaltakat.

59. A Döntőbizottság döntését az alábbi jogszabályi rendelkezésekre és jogértelmezésekre alapította.

A Kbt. 2. § (7) bekezdése szerint e törvény szabályaitól csak annyiban lehet eltérni, amennyiben e törvény az eltérést kifejezetten megengedi.

A Kbt. 65. § (1) bekezdés alapján az ajánlatkérő alkalmassági követelményeket határozhat meg az ajánlattételhez megkövetelt

- a) gazdasági és pénzügyi helyzetre;
- b) műszaki és szakmai alkalmasságra;
- c) ha a szerződés teljesítéséhez szükséges, a gazdasági szereplő letelepedése szerinti ország nyilvántartásában való szereplésre, vagy a letelepedés szerinti országban előírt engedéllyel, jogosítvánnyal vagy szervezeti, kamarai tagsággal való rendelkezésre vonatkozó feltételek előírásával.

A Kbt. 65. § (3) bekezdése értelmében az ajánlatkérőnek az alkalmassági követelmények meghatározását az esélyegyenlőségre, az egyenlő elbánásra és a verseny tisztaságára vonatkozó alapelvek figyelembevételével a közbeszerzés tárgyára kell korlátoznia, és azokat – a közbeszerzés becsült értékére is tekintettel – legfeljebb a szerződés teljesítéséhez ténylegesen szükséges feltételek mértékéig lehet előírni.

A Kbt. 65. § (5) bekezdése szerint a (3) bekezdésben foglaltaknak megfelelő ténylegesen szükséges mértékű előírásnak a referenciák körében azt kell tekinteni, ha az ajánlatkérő az

adott közbeszerzés - a 19. § (3) bekezdésének alkalmazása nélkül számított - értékének legfeljebb 75%-át elérő összegű, mennyiségi meghatározás esetén az adott közbeszerzés legfeljebb 75%-át elérő mennyiségű vagy mértékű, és tárgyát tekintve az adott közbeszerzéssel műszakilag egyenértékű korábbi szállítás, építési beruházás, illetve szolgáltatás igazolását követeli meg.

A Kbt. a 65. §-hoz fűzött részletes indokolása az alábbiakat rögzíti:

„Általános szabályként, a korábbiakhoz hasonlóan előírásra kerül, hogy az alkalmassági követelményeket a közbeszerzés tárgyára kell korlátozni és ezek mértéke a szerződés teljesítéséhez tényleges szükséges feltételekre korlátozódhat. Ez a szabály különösen azt a gyakorlatot kívánja megakadályozni, hogy túlzott feltételek meghatározásával bizonyos gazdasági szereplők az eljárásban ne tudjanak részt venni és ezáltal szűküljön a piaci verseny. A törvény szövege itt külön felhívja a figyelmet az esélyegyenlőség, az egyenlő bánásmód és a verseny tisztaságának alapelveire és ezek kötelező alkalmazására.

A korábbi szabályozással ellentétben a szakmai és műszaki alkalmassághoz kapcsolódó referenciák megkövetelését a törvény korlátok közé szorítja, melynek szintén a nagyobb verseny biztosítása a célja. Így a törvény kimondja, hogy az adott szerződés becsült értékének maximum 75%-ának megfelelő korábbi referencia követelhető meg az ajánlattevőktől. Ezáltal lehetővé válik olyan gazdasági szereplők részvétele is az eljárásokban, amelyek korábban nem valósítottak meg a beszerzés tárgyával azonos nagyságú projektet, viszont egyébként képesek egy ilyen szerződés teljesítésére.”

60. A fenti jogszabályhelyek alapján tehát a közbeszerzési eljárások során az ajánlatkérő a különböző – gazdasági és pénzügyi, illetve a műszaki és szakmai – alkalmassági feltételeket lényegében szabadon határozhatja meg, e körben csak a Kbt. 65. §-ának (3) bekezdése, és a benne említett alapelvek korlátozzák. Az ajánlatkérőnek a közbeszerzési eljárást megindító felhívásban pontosan meg kell határoznia azokat a kritériumokat, amelyek alapján az ajánlattevő, illetve a részvételre jelentkező a szerződés teljesítésére alkalmatlan. E követelményekkel kapcsolatban a Kbt. nem ad további útmutatást, de azt a korlátot állítja az ajánlatkérő elé, hogy az alkalmatlanság oka csak olyan körülmény megléte vagy hiánya lehet, amely ténylegesen szükséges a szerződés teljesítéséhez, és csak oly mértékben, ami a közbeszerzés becsült értékével arányban áll. A Kbt. 65. §-ának (3) bekezdésében foglalt rendelkezéssel a jogalkotó a törvény alapelveivel összhangban azt kívánta elérni, hogy az adott közbeszerzés elnyeréséért valamennyi potenciális gazdasági szereplő versenybe szállhasson, és egyetlen olyan alkalmassági feltétel se eredményezhessen alkalmatlanságot, amelynek előírása túlzott mértékű a közbeszerzés tárgyához és mennyiségéhez nem kapcsolódik.

61. Az ajánlatkérőnek egyszerre kell megfelelnie több törvényi kívánalomnak az alkalmassági feltételek kialakításakor. Egyrészt azokat úgy kell meghatározni, hogy kellőképpen leszűkítse a lehetséges ajánlattevőket arra a körre, akik ténylegesen képesek lesznek a közbeszerzés tárgyát képező beruházás, szolgáltatás, beszerzés magas minőségű, szerződésszerű teljesítésére. Másrészt viszont az alkalmassági feltételeket úgy kell kialakítani, hogy azok egyúttal a lehető legszélesebb versenyre adjanak módot, azaz minél több, alkalmas gazdasági szereplő vehessen részt az adott közbeszerzési eljárásban ajánlattevőként. E törvényi kívánalmak alapján tehát egy széles „skálán” kell az ajánlatkérőnek megelégnie azt a kényes egyensúlyi pontot, ahol az általa meghatározott alkalmassági feltételek valamennyi jogszabályi követelményt egyszerre teljesítik. Eppen még kiszűrjük a teljesítésre feltehetően alkalmatlan gazdasági szereplőket, de nem korlátozzák ennél jobban a potenciális résztvevők körét. A közbeszerzési eljárások során az adott alkalmassági

feltétel szükségességét és arányosságát ezért minden esetben csak a konkrét közbeszerzés sajátosságait figyelembe véve, az összes körülmény mérlegelésével lehet megállapítani. A Kbt. 65. §-ának (3) bekezdése szerinti elvárás helyességének megítéléséhez a közbeszerzés tárgyával kapcsolatos adatok és tények komplex értékelése szükséges. Az alkalmassági követelmények arányosságának vizsgálatánál mindig figyelemmel kell lenni a közbeszerzés speciális körülményeire is.

A Kbt. két sarokpontot ír elő általánosságban: az alkalmassági követelményeket a közbeszerzés tárgyára kell korlátozni és ezek mértéke a szerződés teljesítéséhez tényleges szükséges feltételekre korlátozódhat. Ezen kereteken belül azonban az adott közbeszerzés, illetve annak tárgya sajátosságai, az ajánlatkérő teljesítéssel kapcsolatos konkrét elvárásai determinálják, mit tekint, vagy mit kell tekintsen az alkalmasság feltételének.

62. Kiemelendő és fontos szabályozási változás, hogy bár Kbt. az alkalmassági feltételek – a szerződés teljesítéséhez tényleges szükséges mérték – minimális szintjére vonatkozóan nem tartalmaz rendelkezést, mivel a túl alacsony szintű követelmények, a túlzó elvárásokkal szemben nem korlátozzák a versenyt, azonban – a korábbi közbeszerzési törvénnyel (2011. évi CVIII. törvény, 55.§) ellentétben – már meghatároz egy törvényi felső határt. A Kbt. 65. § (5) bekezdése az alkalmassági követelmények tekintetében meghatározza az előírható alkalmassági feltétel maximumát, amennyiben az adott közbeszerzésben legfeljebb 75%-ot elérő mennyiségű vagy mértékű referencia igazolása követelhető meg. E kógens rendelkezéssel – miként a törvény indoklása is rögzíti – a „korábbi szabályozással ellentétben a szakmai és műszaki alkalmassághoz kapcsolódó referenciák megkövetelését a törvény korlátok közé szorítja, melynek szintén a nagyobb verseny biztosítása a célja”. Vagyis nem tekinthető versenykorlátozó előírásnak az a mértékű/mennyiségű alkalmassági követelmény, amely – feltéve, hogy az előírás a közbeszerzés tárgyához kapcsolódik – nem lépi túl a törvényben rögzített (75%) százalékos mértéket.

63. A Döntőbizottság megvizsgálta a Kbt. 65. § (3) és (5) bekezdésben törvényi feltételek együttes teljesülését:

- az ajánlatkérő által a felhívás M.1.2. pontjában előírt alkalmassági feltétel a szerződés teljesítéséhez tényleges szükséges mértékben került-e meghatározásra;
- és amennyiben igen, az M.1.2. pont szerinti alkalmassági követelmény a közbeszerzés tárgyára korlátozódik-e.

64. Az ajánlatkérő a felhívás M/1.2. pontban előírta, hogy alkalmatlan az ajánlattevő mindkét rész tekintetében, amennyiben nem rendelkezik a felhívás feladásának napjától visszafelé számított 36 hónapban teljesített olyan referenciával, amely összesen legalább 50 000 db közösségi közlekedésben résztvevő személyszállító járművön megvalósított tisztítási és/vagy fertőtlenítési esemény szerződésszerű teljesítésére vonatkozik azzal, hogy a szolgáltatások teljesítése legalább 15 településen történt.

A felhívás II.2.4) pontjában az ajánlatkérő a közbeszerzés tárgyát képező takarítási és fertőtlenítési szolgáltatás települések szerinti várható mennyiségét akként határozta meg, hogy "Összesen 64 településen, 117 helyszínen található létesítmények, továbbá Budapesten 62 db megállóhely területén (összterület: 803.813 m²)", valamint „IV. Autóbuszok: Összesen: 27 településen, 28 helyszínen található (éves mennyiségek)”.

65. A Kbt. 65. § (5) bekezdés kógens rendelkezése kimondja, hogy a (3) bekezdésben foglaltaknak megfelelő ténylegesen szükséges mértékű előírásnak a referenciák körében azt kell tekinteni, ha mennyiségi meghatározás esetén az adott közbeszerzés legfeljebb 75%-át elérő mennyiségű szolgáltatás igazolását követeli meg.

A fenti adatok összevetése alapján kétségtelenül megállapítható, hogy az M.1.2. pontban az alkalmassági feltételek részeként előírt településszám (legalább 15 db), mint megkívánt referencia nem éri el a közbeszerzés mennyiségeként meghatározott településszámok egyikének 75%-át sem, hiszen 64 db esetén 48 db, 27 db esetén 20 db lenne a maximálisan meghatározható mennyiség.

A Döntőbizottság ezért megállapította, hogy az előírás megfelel - a Kbt. 65. § (3) bekezdés szerinti - a szerződés teljesítéséhez tényleges szükséges mérték követelményének.

66. A Döntőbizottság ezt követően azt vizsgálta, hogy az M.1.2. pont szerinti alkalmassági követelmény a közbeszerzés tárgyára korlátozódik-e, azzal összefüggésben került előírásra.

67. Az ajánlatkérő a felhívásban egyértelműen meghatározta, hogy a közbeszerzés tárgyát képező létesítmények, autóbuszok takarítása, fertőtlenítése szolgáltatást pontosan mely magyarországi megyék területén, mint teljesítési helyszíneken, és hány (62 illetve 27) településen kell a nyertes ajánlattevőnek elvégeznie.

A felhívás utalt rá továbbá, hogy „A részletes mennyiségeket a közbeszerzési dokumentumok részét képező műszaki leírás tartalmazza.”

A műszaki leírás címlapján rögzíti, hogy: „Takarítási szolgáltatások beszerzése: a VOLÁNBUSZ Zrt.-t üzemeltetésében lévő autóbuszok, valamint kiszolgáló létesítmények, utasforgalmi területek takarítása és kapcsolódó ingatlankezelési szolgáltatások teljesítése Magyarország területén.

Jelen műszaki leírásban foglaltak alapján Ajánlattevőnek a VOLÁNBUSZ Zrt. telephelyein takarítási tevékenységek/szolgáltatások teljesítésére vonatkozóan kell ajánlatot adni, az alábbiakban részletezett feltételeknek és elvárásoknak megfelelően.”

Majd ezt követően részletesen meghatározta, hogy autóbuszok, valamint kiszolgáló létesítmények, utasforgalmi területek takarítása, az ajánlatkérő telephelyein teljesítendő takarítási tevékenységek/szolgáltatások keretében pontosan milyen tevékenységeket kell elvégezni, követelményeket teljesíteni, előírásokat követni, stb. (Határozat 2. pont, „2 Műszaki szakmai követelmények”).

68. A Kbt. 65. § (3) bekezdése többek között kimondja, hogy az ajánlatkérőnek az alkalmassági követelmények meghatározását a közbeszerzés tárgyára kell korlátoznia. A fent megjelöltek alapján megállapítható, hogy az ajánlatkérő a közbeszerzés tárgyát képező takarítási és fertőtlenítési szolgáltatások kapcsán egyértelműen és világosan rögzítette (a felhívásban és a műszaki leírásban, annak 2. sz. mellékletében), hogy ezen tevékenységeket a teljesítés helye szerinti magyarországi megyék települései viszonylatában (azaz ott található forgalmi irodák, utasvárók, autóbuszfordulók, szociális helyiségek, autóbuszok, stb. kapcsán) kell elvégezni, és meghatározta az ezzel kapcsolatos takarítási és fertőtlenítési feladatokat. Az ajánlatkérő a kérelmező által kifogásolt minimális településszámot, mint alkalmassági feltételt, a teljesítési helyszínekkel összefüggésben írta elő, ahol a közbeszerzés tárgyát képező szolgáltatásokat a nyertes ajánlattevőnek kell majd teljesítenie.

A Döntőbizottság fentiek alapján ezért megállapította, hogy a Kbt. 65. § (3) bekezdés másik feltételének, azaz hogy az alkalmassági követelménynek a közbeszerzés tárgyára kell korlátozódnia, az előírás szintén megfelelt.

69. A Döntőbizottság a fentiek mentén vizsgálta meg az ajánlatkérő közbeszerzési dokumentumokban rögzített beszerzési igényének lényegi elemeit, az ehhez képest előírt – a kérelmező által kifogásolt – alkalmassági feltételt, továbbá figyelembe vette az ajánlatkérő ehhez kapcsolódóan a jogorvoslati kérelemre tett észrevételében foglaltakat.

A Döntőbizottság ezek alapján meggyőződött arról, hogy az ajánlatkérő által a felhívás M.1.2. pontjában előírt minimális településszám – figyelemmel az ajánlatkérő által meghatározott beszerzési igény sajátosságaira – indokolt követelmény a lehetséges ajánlattevői kör meghatározása szempontjából.

70. A közbeszerzési eljárás tárgyát egy nagy földrajzi területen folyamatosan ellátandó szolgáltatás képezi. A szolgáltatás összetett jellegű, amely a takarítási és fertőtlenítési tevékenységek széles körét foglalja magában, nagy földrajzi területen, feladat típusonként, helyszínenként és egyedi körülmények felmerülése okán is változó ütemezés szerint. Az előre megadott teljesítési helyszíneken – 64 településen – folyamatos rendelkezésre állással, előre tervezett ütemezésen és az egyedi megrendelések alapján, sürgős kezdéssel is szolgáltatást kell nyújtani, amely magas létszámú, kvalifikált humán erőforrás rendelkezésre állását, munkaszervezési, valamint erőforrás allokációs tapasztalatot követel meg az ajánlattevő alkalmasságaként. A nyertes ajánlattevőnek tehát amellet, hogy a feladat elvégzéséhez szükséges kapacitással és szakmai tudással rendelkezik, biztosítania kell a kapacitások megfelelő megoszlását, valamennyi teljesítési helyszín vonatkozásában az egyedi megrendelések, sürgős feladatok ellátásához szükséges kapacitások bevonásának lehetőségét, kalkulálva a tervezhető és nem tervezhető hiányzások eseteivel, továbbá ebből eredően helyettesítő állomány bevonásával, valamint a más munkaterületről történő átcsoportosítással.

71. A szükséges fizikai létszám biztosítása mellett, de attól nem elválaszthatóan egyéb területeken is többlet feladatokat támaszt a több településen történő szolgáltatás nyújtása. A fenti szolgáltatáshoz kapcsolódó, területi alapon szervezett ügyeleti rendszer fenntartása, a munkaszervezés és az átcsoportosítások kezelése a különböző települések között – egymástól jelentős távolságra - bonyolultabb, más munkaszervezést, ráfordítást és logisztikát feltételez az ajánlattevőtől, mint egyetlen vagy néhány szolgáltatási helyszín esetében.

Felmerül továbbá a szükséges gép és eszközpark többszörözése, ha a települések közti távolság és a teljesítés ütemezése nem teszi lehetővé a több helyszínen történő párhuzamos üzemeltetést, amellyel összefüggésben a karbantartási-tárolási feladatok is nőnek.

A nagyobb létszámú és területi szempontok alapján differenciált személyi állomány, szükségszerűen összetettebb irányítást igényel, amely a csoportvezetőkön és területi vezetőkön keresztül a felsővezetésig nagyobb terhet ró a szolgáltatás nyújtásáért felelős szervezetre, nem beszélve az eltérő távolságban lévő településekre, ahova az eljutás megszervezése is szükségszerű, ha nem helyi munkavállalókkal történik a munka ellátása.

Szintén a nagyobb létszámú és több településen differenciált szolgáltatás ellátáshoz kapcsolódó többlet feladat a megfelelő toborzási és képzési struktúra kialakítása, valamint a minőségbiztosítási-ellenőrzési folyamatok kidolgozása és érvényesítése.

A fenti feladatok megszervezése és folyamatos ellátása az érintett települések számával, a nagyobb szolgáltatási területtel együtt nő, hiszen egy több tucat településen ellátandó szolgáltatás összetettebb toborzási, képzési és minőségbiztosítási, beszerzési, logisztikai és irányítási folyamatokat feltételez, mint a centralizált működés.

72. A Döntőbizottság a közbeszerzés tárgyát képező szolgáltatásnak a felhívásban, a műszaki leírásban történő részletes meghatározása szerint a szolgáltatás helyszínek egymástól való távolsága nem csak a megfelelő színvonalú feladatellátást, hanem a feladat elláthatóságát önmagában befolyásolja. Ez a körülmény tehát közbeszerzés tárgyát képező szolgáltatásnak meghatározó, lényegi eleme, amelyre tekintettel a kérdéses alkalmassági követelmény településszámra vonatkozó kitétele – figyelemmel a közbeszerzés gondos előkészítésének követelményére is – szükségszerű, mindazonáltal mértékét tekintve a vonatkozó törvényi előírásnak is jóval alatta marad.

73. A Döntőbizottság az előző pontokban kifejtettek alapján, a közbeszerzés tárgyával kapcsolatos adatokat és tényeket komplexen értékelve, figyelembe véve a közbeszerzés tárgya és mennyisége szerinti minden releváns információt, a közbeszerzés egyedi, speciális körülményeit, valamint kölcsönösen mérlegelve a felek álláspontját, arra a megállapításra jutott, hogy az alkalmassági feltétel kérelmező által kifogásolt eleme – a legalább 15 településen megvalósított szolgáltatás igazolása – nem sérti a Kbt. 65. § (3) bekezdésének rendelkezését.

74. A Döntőbizottság ezért a jogorvoslati kérelmet, annak második kérelmi eleme tekintetében – a Kbt. 145. §-ában foglalt határhörében eljárva, a Kbt. 165. § (2) bekezdés a) pontja alapján – mint alaptalant, elutasította.

75. A harmadik kérelmi elem kapcsán a Döntőbizottságnak – a jogorvoslati kérelem keretei között maradva – abban a kérdésben kellett döntenie, hogy a felhívás M/2.d) pontjában megkívánt egészségügyi szakértő szakember (a továbbiakban: szakember) előírása sérti-e a Kbt. vonatkozó előírásait, azaz a Kbt. 65. § (3) bekezdésében foglaltakat.

76. A Döntőbizottság döntését – a 61. pontban foglaltakon túl – az alábbi jogszabályi rendelkezésekre alapította.

Az Eütv. 3. § e) pontja szerint egészségügyi szolgáltatás: az egészségügyi államigazgatási szerv által kiadott működési engedély birtokában vagy - törvényben meghatározott esetben - az egészségügyi államigazgatási szerv által történő nyilvántartásba vétel alapján végezhető egészségügyi tevékenységek összessége, amely az egyén egészségének megőrzése, továbbá a megbetegedések megelőzése, korai felismerése, megállapítása, gyógykezelése, életveszély elhárítása, a megbetegedés következtében kialakult állapot javítása vagy a további állapotromlás megelőzése céljából a beteg vizsgálatára és kezelésére, gondozására, ápolására, egészségügyi rehabilitációjára, a fájdalom és a szenvedés csökkentésére, továbbá a fentiek érdekében a beteg vizsgálati anyagainak feldolgozására irányul, ideértve a gyógyszerekkel, a gyógyászati segédeszközökkel, a gyógyászati ellátásokkal kapcsolatos külön jogszabály szerinti tevékenységet, valamint a mentést és a betegszállítást, a szülészeti ellátást, az emberi reprodukcióra irányuló különleges eljárásokat, a művi meddőségételt, az emberen végzett orvostudományi kutatásokat, továbbá a halottvizsgálattal, a halottakkal kapcsolatos orvosi eljárásokkal, - ideértve az ehhez kapcsolódó - a halottak szállításával összefüggő külön jogszabály szerinti tevékenységeket is.

Az Eütv. 233. § (1) bekezdése alapján e fejezet alkalmazásában egészségügyi szakértői tevékenység - a (2) bekezdésben foglalt kivétellel - az egészségügyi szakismeretet igénylő tények vagy egyéb körülmények megállapítása, megítélése útján szakvélemény adása.

Az Eütv. 235.§ (1) bekezdése értelmében az egészségügyi szakértő a tevékenységét kirendelés, jogszabályban előírt feladat vagy megbízás keretében végzi.

Az Eütv. 237.§ (3) bekezdése szerint, ha jogszabály másképpen nem rendelkezik, az egészségügyi szakértői tevékenységre az egészségügyi szolgáltatásokra vonatkozó szabályok megfelelően irányadók.

Az Eütv. 247.§ (2) bekezdés g) pontja rögzíti, hogy felhatalmazást kap a miniszter, hogy az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatban:

gg) az egészségügyi szakértői szakterületeket, a szakértői tevékenység folytatásának részletes feltételeit, a szakértői tevékenység bejelentésének megtételével összefüggő eljárás részletes szabályait, a bejelentési eljárás részletes szabályait, a bejelentés és nyilvántartás személyes adatot nem tartalmazó adattartalmát és a vezetésére vonatkozó részletes eljárási szabályokat, továbbá a szakértői tevékenységre jogszabályban vagy hatósági határozatban előírt kötelezettségek be nem tartása esetén alkalmazandó jogkövetkezményeket.

A Rendelet 1. sz. melléklet az egészségügyi szakértői tevékenység szakterületeiként fertőtlenítés, valamint az erre használatos anyagok, gépek és eszközök vizsgálatát és ellenőrzését ismerteti.

77. A Döntőbizottság a felek beadványainak értelmezését követően elsőként rögzíteni kívánja, hogy a felek eltérő álláspontja az egészségügyi szakértő indoklása tekintetében elsősorban az alábbi kérdések mentén alakult ki:

- a közbeszerzés tárgyát képező szolgáltatás kapcsán egyáltalán igénybe vehető-e egészségügyi szakértő;
- és ha igen, akkor az szükségszerű-e a közbeszerzés tárgyát képező szolgáltatások, a szerződés teljesítéséhez.

78. A kérelmező álláspontja szerint, mivel a közbeszerzés tárgyát nem képezi egészségügyi szolgáltatás, sőt a takarítási, fertőtlenítési feladat egészségügyi intézményre sem terjed ki, ezért – figyelemmel az Eütv. felhatalmazó rendelkezésére (247. § (2) bekezdés) – az egészségügyi szakértő alkalmazása eleve kizárt.

A Döntőbizottság ezzel kapcsolatban rámutat arra, hogy az ajánlatkérő maga sem állította, hogy a szakértő igénybevétele azért indokolt, mert a közbeszerzés tárgyát képező szolgáltatások – akár csak részben is – egészségügyi szolgáltatásoknak minősülnek. Az ajánlatkérő arra hivatkozott, hogy a szakértő igénybevételét a vonatkozó jogszabályi rendelkezések nem zárják ki, illetve lehetővé teszik abban a feladatkörben, amit számára az Eütv. és a Rendelet meghatároz. Vagyis a szakértőt igénybe lehet venni olyan, nem egészségügyi szolgáltatásnak minősülő szolgáltatási tárgykörben is, ami egyébként a szakértői tevékenység valamelyik nevesített (jelen esetben a Rendelet 1. sz. melléklet 18. pont szerinti) szakterületébe tartozik.

79. A Döntőbizottság – együttesen értelmezve a fent hivatkozott jogszabályi rendelkezéseket – arra az álláspontra jutott, hogy az Eütv. és a Rendelet vonatkozó rendelkezései valóban nem tiltják, vagyis lehetővé teszik az egészségügyi szakértő igénybevételét, a nem egészségügyi szolgáltatásnak minősülő tevékenységek szakmai szempontú ellenőrzésére, vizsgálatára is. Lényeges kiemelni, hogy az Eütv. alapján a szakértő tevékenységét háromféle jogcím alapján végezheti: (rendőrségi, ügyészségi vagy a bírósági) kirendelés, jogszabályi kijelölés és megbízás alapján. Utóbbi jogcím teszi lehetővé, hogy az egészségügyi szakértő (mint vállalkozó) bármilyen (piaci) szereplő felkérésére is, annak megbízása alapján feladatkörében és szakértői minőségében – természetesen megtartva a rá vonatkozó szakmai előírásokat – eljárhasson. A tekintetben, hogy ezen eljárása mire terjedhet ki, egyrészt az Eütv. rendelkezik, amikor általánosságban fogalmazza meg a szakértő feladatkörét, amely: az egészségügyi szakismeretet igénylő tények vagy egyéb körülmények megállapítása, megítélése útján szakvélemény adása. Másrészt a Rendelet konkretizálja az egészségügyi szakértői tevékenység egyes feladatköreit (1.sz. mellékletében). Az Eütv. felhatalmazó rendelkezése szerint ezt az ágazati miniszter az „egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatban” határozta meg. Ugyanakkor ebből nem vonható le olyan következtetés – különösen a magasabb szintű jogszabály, az Eütv. általánosságban megfogalmazott

rendelkezésre tekintettel –, hogy a szakértő csak egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatban végezhetne szakértői tevékenységet. Az a következtetés azonban okszerűen levonható, hogy az egyébként – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatban meghatározott – feladatkörébe tartozó kérdés kapcsán, az adott feladatkör szerinti tevékenységét, azaz jelen esetben fertőtlenítés, valamint az erre használatos anyagok, gépek és eszközök vizsgálatát és ellenőrzését, megbízás alapján, nem egészségügyi szolgáltatás kapcsán is elvégezze.

Mindezek alapján a Döntőbizottság álláspontja az, hogy az Eütv. és a Rendelet szabályai lehetővé teszik az egészségügyi szakértő igénybevételét feladatkörébe tartozó, nem csak egészségügyi szolgáltatásnak minősülő kérdéskör kapcsán is szakértői tevékenység elvégzésére, ha arra megbízója felkéri.

80. A Döntőbizottság a következőkben azt a kérdést vizsgálta meg, hogy – figyelemmel a közbeszerzés tárgyát képező szolgáltatásokra – szükséges-e az egészségügyi szakértő szakember előírása az ajánlatkérő részéről a szerződés megfelelő teljesítése érdekében, figyelemmel a Kbt. már hivatkozott 65. § (3) bekezdésében foglaltakra tekintettel.

81. A Döntőbizottság megvizsgálta, hogy az ajánlatkérő miként határozta meg a közbeszerzés tárgyát képező szolgáltatásokat a közbeszerzési dokumentumokban (felhívás, műszaki leírása, szerződéstervezet).

Az ajánlatkérő a felhívás tárgyában – mindkét rész tekintetében hasonlóan – rögzíti, hogy a közbeszerzés tárgya alapvetően takarítási és fertőtlenítési feladatok ellátásában, mint szolgáltatásban valósul meg. A jelen ügy által érintett 2. rész kapcsán a felhívásban rögzítésre került, hogy a fertőtlenítés egyrészt összesen 64 településen, 117 helyszínen található létesítmények, továbbá Budapesten 62 db megállóhely területén (összterület: 803.813 m²) nyilvánul meg feladatként [III. Rendkívüli takarítás, egyedi esetek: C. Fertőtlenítő, pandémiás takarítás (10.000 m²); D. Gépi légfertőtlenítés (24.000 m²)], másrészt összesen 27 településen, 28 helyszín viszonylatában autóbuszok fertőtlenítése kapcsán (IV. Autóbuszok: Gépi légfertőtlenítés szóló autóbusz: 1.500 db; Gépi légfertőtlenítés csuklós autóbusz: 432 db; Napi fertőtlenítés szóló autóbusz: 29.904 db; Napi fertőtlenítés csuklós autóbusz: 14.844 db). A műszaki leírásban az ajánlatkérő több pontban is részletezte, hogy a felhívásban említett fertőtlenítési feladatok milyen helyszíneken, milyen gyakorisággal, adott esetben milyen eszközök, alapanyagok, berendezések használatával kell megvalósuljanak, amelyeknek milyen paraméternek kell megfelelniük, és mindezek kapcsán mit vár el az ajánlattevőktől. (Határozat 4. pont)

A szerződéstervezetben az ajánlatkérő előírta, hogy a nyertes ajánlattevő „magas színvonalon és kifogástalan minőségben” köteles teljesíteni a jelen szerződés tárgyát képező takarítási, fertőtlenítési, hó- és síkosságmentesítési szolgáltatásokat. (Szerződés 5.1. pontja). Továbbá ennek részeként külön fontosnak tartotta rögzíteni azt is, hogy a nyertes ajánlattevő köteles legyen a jogszabályi, technológiai, környezetvédelmi előírásoknak, továbbá az ajánlatkérő által a szerződésben és annak mellékleteiben meghatározott követelményeknek megfelelő tisztító-, mosó, fertőtlenítő és egyéb (vegy)szerek felhasználására. Ezen túlmenően pedig felelős legyen azért, hogy az általa a munka végzéséhez használt tisztító-, mosó- és fertőtlenítőszer kizárólag az egészségre és a környezetre ártalmatlan, Magyarországon engedélyezett anyagok legyenek, továbbá megfeleljenek a jelen szerződés mellékleteiben meghatározott valamennyi követelménynek.

82. Az ajánlatkérő kifejtette, hogy a közbeszerzési eljárás tárgyának kifejezetten hangsúlyos és jellegadó részét képezik a fertőtlenítési feladatok. Hangsúlyozta, hogy a szerződés teljesítése az ajánlatkérő országos, regionális és elővárosi személyszállítási

közszolgáltatói tevékenységének nyújtásához szükséges. A közszolgáltatás ellátása keretében az ajánlatkérő rendkívül magas utasforgalmat bonyolít. Az ajánlatkérő által nyújtott közszolgáltatás egyik legfontosabb mérési területe az utasforgalmi létesítmények külső és belső tisztasága, fertőtlenítése, amely az utaselégedettség elengedhetetlen eleme. Azok kihatással vannak az utasszállítás körülményeire és általában a szolgáltatási színvonalnak a megfelelőségére, a járművek és létesítmények esztétikai és műszaki állapotára, tisztaságára. A fertőtlenítési szolgáltatás vonatkozásában szükséges megjegyezni, hogy a közszolgáltatás pandémia (ideértve nem csak a COVID járványt) idején is szükséges, nem állítható le, annak fenntartása elengedhetetlen. A tömegek által látogatott helyszínek, zárt járműterekkel kapcsolatos pandémiás kockázat pedig mindig magas fokú. Önmagában ezen tények is megfelelően alátámasztják, hogy a hivatkozott feladatok elvégzése a közbeszerzés tárgyát képező szolgáltatás alapvető fontosságú elemének minősülnek, amelynek szerződés szerinti, elvárt színvonalon történő megvalósításához az ajánlatkérőnek a legnagyobb érdeke fűződik. Ezen túlmenően speciális eszközöket igénylő feladatok is megjelennek a feladatleírásban, mint a gépi légfertőtlenítés, uv fertőtlenítés, hatásosság vizsgálat (ATP szint mérés), ezek dokumentálása. Mindemellett a fertőtlenítéssel érintett létesítmények, autóbuszok nagy száma már önmagában indukálja, hogy a szerződés teljesítése során kimondottan változó körülményekhez kell igazítani a fertőtlenítési szolgáltatást. Továbbá a nyertes ajánlattevőnek, a folyamatosan változó járványhelyzet mellett, arra is fel kell készülnie, hogy az érintett létesítményekben találhatóak orvosi rendelők (pl: foglalkozás egészségügyi vizsgálatok végzése), történnek véradások, szükségessé válik állati tetemek, illetve fertőzésveszélyes biológiai eredetű szennyeződések eltávolítása, vagy baleset utáni fertőtlenítés is. Ezen különleges helyzetek az ajánlatkérő által addig alkalmazott technológiáktól, fertőtlenítő szerektől történő eltérést tehetik szükségessé, és adott esetben szűk határidővel, gyors és szakszerű döntéshozatalt igényelnek, ami egészségügyi szakértő bevonását teszi szükségessé.

83. A Döntőbizottság a fentiek tekintetében osztotta az ajánlatkérő álláspontját. A felhívásban, a műszaki leírásban és a szerződéstervezetben megfogalmazott ajánlatkérői igények alapján összegezve megállapítható, hogy a közbeszerzés tárgyát nagy mennyiségű és differenciált fertőtlenítési feladat ellátása képezi. Az ajánlatkérő részéről – figyelembe véve az általa megfogalmazott beszerzési igényt – okszerű követelményként jelentkezik a fertőtlenítési eljárás hatékonyságának, valamint az erre használatos anyagoknak, gépeknek és eszközöknek a vizsgálatára és ellenőrzésére vonatkozó igénye, amit a hivatkozott szakember útján lát biztosítottak. A részletes fertőtlenítési technológiáknak, anyaghasználatnak meghatározását az ajánlatkérő kifejezetten a nyertes ajánlattevő feladatává tette. A munkavégzéshez szükséges személyzetet, illetve a felhasználásra kerülő fertőtlenítőszeret, higiéniai készletet és takarítóeszközöket a nyertes ajánlattevőnek kell biztosítania, az ajánlatkérői elvárásoknak megfelelően.

A közbeszerzési eljárásnak egyértelműen fontos és kiemelt tárgyát képezik a fertőtlenítési feladatok, amelyek különböző teljesítési helyszínekhez is igazodva, változatos körben és módszerek szerint kerülnek megvalósításra, a szakértő tevékenysége is ezen sokrétű fertőtlenítési feladatkörhöz igazodik. Így az erre vonatkozó megfelelő szakértelem előírását a Döntőbizottság is indokoltnak tartja, így az ajánlatkérő elvárható igénye az ajánlattevőtől ezen szakemberrel való rendelkezés.

84. A kérelmező a jogorvoslati kérelmében kifogásolta, hogy a szakértő feladatai a közbeszerzési dokumentációban nem kerültek egyértelműen rögzítésre. A műszaki leírásban rögzített fertőtlenítési munkanemek és feladatkörök alapján nem világos, hogy a szakértő feladata mire terjed ki, igénybevétele hogyan kapcsolódik a szerződésszerű teljesítéshez, abban miért kulcsfontosságú. Az ajánlatkérő észrevételében felsorolta a szakértő feladatait.

85. A Döntőbizottság e tekintetben ki kívánja emelni, hogy az ajánlatkérő a műszaki leírásban egyértelműen rögzítette, hogy az egészségügyi szakértő a Rendelet 18. pontja szerinti feladatkörben köteles eljárni, azaz hogy a szakértőt milyen körben, milyen célból kívánja meg az ajánlattevő részéről igénybe venni. Ez a feladatkör a fertőtlenítés, valamint az erre használatos anyagok, gépek és eszközök vizsgálata és ellenőrzése, azokkal kapcsolatban szakvélemény adása. A műszaki leírás, ahogy az már említésre került, számos pontján tartalmazza az ezzel kapcsolatos előírásokat, elvárásokat, ajánlatkérő részéről megkívánt eljárásokat, eszközöket, alapanyagokat, stb.

86. Az ajánlatkérő tehát egyértelműen meghatározta, hogy a nevezett szakértőt milyen szakértői tevékenységi körben kell igénybe venni. Azt is meghatározta, hogy mikor, milyen esetekben merül fel fertőtlenítési feladat, és melyek az azzal kapcsolatos ajánlatkérői elvárások. Értelemszerű, hogy ha az ajánlatkérő egyazon dokumentumban, azaz jelen esetben a műszaki leírásban konkretizálja a szakértő igénybevételi területét (Rendelet 1. sz. melléklet 18. szakértői tevékenységi kör), valamint meghatározza az ezen tevékenységi körbe tartozó elvárásokat is az ajánlattevővel szemben, akkor nem kétséges, hogy a szakértői tevékenységet azzal összefüggésben kell kifejtetni. Az ajánlatkérő lényegében ezt az értelmezést tette meg észrevételében, és nem a szakértő hiányozni vélt feladatait kívánta pótlólag felsorolni, így a dokumentációban ismertetett előírásokat egyértelműsítette.

A szakértő tisztában van a saját szakértői tevékenységi körébe tartozó feladatokkal (vizsgálat, ellenőrzés, szakvéleményadás, azaz közreműködésének mibenlétével). Annak részletes meghatározását nem az ajánlatkérőnek kell megtenni, e körben elégséges, ha megjelöli azon feladatokat, elvárásokat, amelyek a szakértő tevékenységi körbe tartoznak. Jelen esetben ezt az ajánlatkérő kétségtelenül megtette a műszaki leírásban, mint ahogy azt is világossá tette, hogy e feladatok és elvárások magasszintű és minőségi teljesüléséhez miért fűződik – országos, regionális és elővárosi személyszállítási közszolgáltatói tevékenysége folytán – kiemelt érdeke, amely miatt a szakértő ajánlatkérői oldalon elvárt közreműködése nélkülözhetetlen. A Döntőbizottság megjegyzi, hogy a jelen ügy tényállása és a kérelmező által hivatkozott D.541/11/2021. számú határozat szerinti ügy tényállása e tekintetben eltérő, amely miatt a másik ügyben levont jogi következtetéseket jelen ügyben a Döntőbizottság nem látta közvetlenül alkalmazhatónak.

87. A kérelmező ugyancsak sérelmezte és versenykorlátozó körülmények tekintette, hogy az előírt egészségügyi szakértőből, az adott szakértői tevékenységi körben csupán 10 személy állhat a lehetséges ajánlattevők rendelkezésére.

A Döntőbizottság e tekintetben is okszerűnek tartotta az ajánlatkérő hivatkozását, miszerint a szakember rendelkezésre állása, mind saját állomány, mind alvállalkozó útján biztosítható. A 10 fő szakember alvállalkozóként/kapacitást nyújtó szervezetként történő bevonás útján a potenciális ajánlattevők rendelkezésére állhatnak. Ugyanazon szakember több ajánlattevő ajánlatában is megjelenhet. Az ajánlatkérő a szerződés teljesítéséhez egy szakember rendelkezésre állását kéri.

88. A Döntőbizottság az előző pontokban kifejtettek alapján, különös figyelemmel a közbeszerzés tárgyát képező szolgáltatás fertőtlenítési feladatokkal kapcsolatban kifejtett ajánlatkérői álláspontra, amelyet maga is osztott és okszerűnek talált, arra a megállapításra jutott, hogy az alkalmassági feltétel kérelmező által kifogásolt eleme – az egészségügyi szakértő szakember előírása – nem ütközik a Kbt. 65. § (3) bekezdésének rendelkezésébe.

89. A Döntőbizottság ezért a jogorvoslati kérelmet, annak harmadik kérelmi eleme tekintetében – a Kbt. 145. §-ában foglalt határhelyén eljárva, a Kbt. 165. § (2) bekezdés a) pontja alapján – mint alaptalant, elutasította.

A Döntőbizottság rögzíti, hogy a kérelmező a jogorvoslati kérelmében a Kbt. 65. § (3) bekezdés sérelme kapcsán a 2. § (1)-(4) bekezdésében foglalt alapelvek sérelmét is megjelölte mindkét kérelmi elem kapcsán. A Döntőbizottság töretlen joggyakorlata alapján alapelvi sérelmet csak akkor állapít meg a részletszabályokban rögzített jogsértés(ek) megállapítása mellett, ha a részletszabályokban rögzített tényállás és tényállási elemek nem képezik le a kifogásolt ajánlatkérői magatartást és így többlettényállási elem merül fel, amely az alapelvek vizsgálatát indokolja.

A vizsgált esetben a kérelmező nem hivatkozott olyan többlettényállásra, amely a részletszabályokban megállapított jogsértések mellett indokolták volna további alapelvi sérelem megállapítását, így a Döntőbizottság a kérelmező kérelmi elemei tekintetében alapelvi sérelmet nem látott megvalósulni.

90. Az első kérelmi elem kapcsán megszüntetett jogorvoslati eljárás okán visszatérítendő igazgatási szolgáltatási díj arányos része felől a Döntőbizottság a Kbt. 151. § (8) bekezdése alapján rendelkezett. A Kbt. 151. § (9) bekezdés utolsó mondata szerint az alaptalan kérelem (kérelmi elem) esetében a díj nem kerül visszatérítésre, ezért a második és harmadik kérelmi elem tekintetében a kérelmező viseli az igazgatási szolgáltatási díj összegét.

91. A Döntőbizottság a költségekről az Ákr. 125. § (1) bekezdése szerint rendelkezett.

92. A Döntőbizottság hatásköre és illetékessége a Kbt. 145. § (2)-(5) bekezdésein alapul.

93. A határozat nem érdemi (megszüntető) rendelkezése(i) elleni önálló jogorvoslat lehetőségét az Ákr. 116. § (3) bekezdésére tekintettel a Kbt. 169. § (1) bekezdése, a határozat érdemi rendelkezése(i) közigazgatási perben történő elbírálását a Kbt. 170. §-a biztosítja. A Döntőbizottság tájékoztatja a feleket, hogy jelen határozat közigazgatási perben történő felülvizsgálatára a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 12. § (1) bekezdés és a 13. § (3) bekezdés a) pont aa) alpont szerint a Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes.

94. A jogi képviselő a Kp. 27. § (1) bekezdés b) pontja alapján kötelező. A kereseti kérelem elektronikus úton történő benyújtása az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (1) bekezdése és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. § (1) bekezdése alapján kötelező.

B u d a p e s t, 2022. március 17.

Dr. Hodnik Ákos sk.
közbeszerzési biztos
a tanács elnöke

Söpkéz Gusztávné sk.
közbeszerzési biztos

Dr. Szvetnik Ágnes sk.
közbeszerzési biztos

A kiadmány hitelül:

Tóth Zoltánné
titkárságvezető

Kapják:

1. Kérelmező képviselője, kizárólag elektronikus úton
2. Ajánlatkérő képviselője, kizárólag elektronikus úton
3. Közbeszerzési Hatóság Titkársága, kizárólag elektronikus úton
4. Miniszterelnökség, kizárólag elektronikus úton